

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.

Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, február 5.

Zola és a Dreyfus-ügy.

— A „Revue des deux mondes” cikke. —

(R-r.) Huszonnégy óra múlva bírói elé áll Zola, hogy feleljen a rettenetes vádakért, amelyekkel országának vitéz hadseregét és legelső államférfiit sújtotta, hogy számoljon a zavarokért, melyeket merész fellépése Franciaországra hozott.

Dreyfus hazaárulásának vagy esetleg ártatlanságának ügye Franciaországnak legbensőbb ügyét képezi ugyan, de mégis, nem egészen érthető módon, az egész világ érdeklődését felkeltette. Vidéki magyar lapok, melyek máskor alig merik túllépni a helyi érdekek körét s még a politikai rovatban is vágóhíd vagy kaszárnya építésről irnak, hetekig nap mint nap meghatóan irtak az ördögzigeti száműzött szenvedéseiről, a borderauról, Walsin-Esterházy fátyolos hölgyéről, Zola leveléről s az algiri és párisi tüntetésekről.

Bár elég ok lett volna rá, nem akaruk a Dreyfus-ügyet a faj-kérdés szempontjából megítélni. Nem bírjuk feltételezni a világ legműveltebb nemzetének vezető férfiainak, hogy valakit csak azért sújtsanak oly rendkívül szigorú büntetésekkel, mert zsidó.

Más részről pedig oly zavarossá tette ezt az egész ügyet a hirhedt Dreyfus syndicatus működése, hogy a francia bírónak is nehéz munkát ad kihámozni

az igazságot is. Közöltük az ügynek egyes fázisait, újabb momentumait, erre szorítkoztunk csak.

A következőkben eredeti világításban mutatjuk be olvasóinknak e kérdést. Most érkezett hozzánk a „Revue des deux mondes”-nek februári száma. Ennek alapján ismertetjük a világy legelső folyóiratának véleményét. Hadd lássa a közönség, miként gondolkoznak ebben az ügyben magában Franciaországban.

A cikk kivonatolva a következő:

Akarva, nem akarva, még mindig a Dreyfus-kérdésről kell beszélnünk, miután a nélkül, hogy tudnók: miért, csaknem teljesen lekötött látszik az ország figyelmét. Pedig ezt a figyelmet méltóbb dolgokra is lehetne fordítani. Míg minket mintegy hipnotizálva tart ez az egy ügy, más hatalmak tevékenyen jöglalkoznak a magukéival, a melyek egy kevéssé minket is érdekelnek.

Kivánták az ügy új tárgyalását. Megkapták; elbuktak. Miért nem hajolnak hát meg annak a törvényszéknek az ítélete előtt, melyet ők maguk kivántak? De sőt meghajlás helyett új támadás, az előbbinél hevesebb indult meg, most már egyenesen a hadsereg és a kormány ellen, külső nyomással, fenyegetésekkel, példátlan izgatásokkal és megvetésével minden tekintetnek, a melyek, ha már a mérséklet hiányzik, legatább több okosságot javallának.

Törvényeink igen szabadelvűen megengedik a perújítást egyszerű „új tény” felhozása esetében, egyuttal kijelölik az

újítás módját is. Ha Scheurer-Kestner urnak ilyen új adat volt birtokában, miért nem lépett a törvényes utra? De ő habozott, késlekedett; a mily hamar kezdett beszélni, oly hamar el is hallgott. Most lépett elő Dreyfus Mathien s Esterházyt vádolta a bordereau szerzőségével.

Dreyfus védelmezői nem állíthatják, hogy csak egyetlen igazságszolgáltatási fórumot is megvonták volna tőlük. Esterházyt is bírái elé állították. És a szakértők, kik a bordereaut nem egyhangulag ismerték fel annak idején Dreyfus irásának, egyhangulag elismerték, hogy nem az Esterházyé. Ezzel a vád alapja összedőlt.

Ily helyzetben nagy mérsékletre lett volna szükség. De mi mérsékletről beszélünk és Zola lép előtérbe!

Zola éppen befejezte a Rougon-Marquartok befejezhetetlen történetét s valószínűleg új tárgyat keresett, mikor a Dreyfus-ügy fölmerült. Meglepte őt is, mint az egész világot. Foglalkozni kezdett vele, de nem mint történetíró, vagy bölcsész, vagy jogász, hanem a saját képzelését követve. Feledte, hogy Esterházy, Dreyfus, Scheurer-Kestner nem a Rougon-Marquartok, kiket saját képzeléséhez idomíthat.

Vádolok, mondta ő . . . s ha! vádjai alaposak, hadseregünk becsületén esett folt. Szerinte a bírák tévedtek, a hadügyminiszter és környezete is tévedtek, még pedig szándékkal tévedtek.

Soha rettentőbb vádat nem emeltek és — tegyük hozzá — soha kevesebb

A „TISZÁNTÚL” TARCZAJA.

Mese a szép asszonyról.

Irta: Stella.

Faragó Zoltán dr. rendelő szobájának kezeletén fekvő nagy figyelemmel olvasott egy regényt, miközben bodor füstöt eregetett finom havannájából. A regény a mit olvasott nagyon érdekes lehetett, mert bejövő inasát, ki a postát hozta észre sem vette, míg az kétszer háromszor oda nem szólt, hogy »Tekintetes uram a levelek vannak itt.«

Faragó gyorsan átnézvén a leveleket, egyet sem talált sürgősnek, ismét elövette könyvét.

— A Tekintetes urát sem olvassa? — unszolja az inas.

— Hagyj békén, ráérek.

— De ez itt nagyon illatos, meg olyan finom papírra van írva, ezt sem tetszik olvasni?

— No mutasd hát.

— Oh már megint ez az asszony! Vajjon mit akarhat ismét tőlem? Már kezd terhemre lenni! Eh! de bánom is én akármit ír, én leszámoltam vele, levelét felbontatlanul küldöm vissza, akkor megszűnik zaklatni, tudom. Ez

nem lesz épen a legfinomabb eljárás, de radikális gyógyszer a további zaklatás ellen.

E kis monolog után ismét elővett könyvét s olvasni kezdett, de biz az nem ment sehogyssem. Szórakozottá lett, annak a levélnek az illata nem hagyta nyugton; tartalma, melyet még nem is ismert, izgatottá tette. A könyv kiesett kezéből s szivta azt a gyöngye finom illatot, mely a levegőt betöltte. A szivarjából felszálló füst összevegyült a parfüm finom illatával s úgy érezte, hogy az sűrű gőzzé tömörült, mely kering, forog körülötte, majd lassan lassan ritkulni kezd s a tömegből mint egy felhőből finom gyöngéd körvonalai bontakoznak ki — egy szép asszonynak. Lelki szemével látta a szép asszonyt a mint feléje tart, érezte közelgését s karjait kitarja eléje. De ebben a pillanatban megszűnt a varázslat, a szivar kiesett szájából s a koppanásra azt hívé a felhőszerű pára összezsugorult, a nő alak eltűnt benne, nem hagyva mást mint sűrű, szürke, kóválygó gőztömeget.

A férfi föleszmélt, felvette a levelet s kibontotta. Sokáig nézte mereven, mozdulatlanul, szivta tele tüdővel a belőle áradó illatot, szivta addig míg elbódult tőle, nézte a finom nőies vonásokat míg ö-szofolytak a betűk előtte. Szemeire fátyol borult s a fátyolon keresztül egy

finom fehér kéz lett láthatóvá, mely mindig közelebb közelebb jött s megsimította homlokát. E képzelt érintésre összerendezte, a szemére boruló fátyol eltűnt, tisztán látott és olvasta a következő levelet:

»Drága egyetlenem! Ismét alkalmatlankodom, ismét zavarom a nyugalmat, mit te mint »boldog« vőlegény, annyi hányattatás után azon tudatban élvezel, hogy immár itt van a biztos rév, melyben életed sokat hányattott sajkája kiköt. De bocsáss meg, nem tehetek róla, érzéseimen nem tudok erőt venni. A tudat, hogy megházasodol s közzénk ezáltal ledönthetetlen válaszfalat emelsz, gyakran a kétségbeesésbe kerget, félek, hogy valami örültséget fogok elkövetni.

Szeretlek, imádlak, mint még asszony nem szeretett soha és ép ezért szenvedek véghetetlenül. Jöjj még el egyszer mielőtt az egész életre elválnánk, hadd lássalak még egyszer és hadd legyek utoljára boldog az életben. Csókol milliószer örökké hived

Katinkád.

U. i. Lajost tudósítsd hivatalosan ha jössz. 1000 ölelés.

Az ördögbe is ez az asszony bolond, mond Zoltán becsapva a levelet. — mit tegyek vele hogyan rázzam le a nyakamról? Hisz a m,

Bálozók figyelmébe!!

Egy pár női lack bálai cipő 1 frt 80 kr.

Egy »férfi « » » » 3 » 80 «

Selyem ingek és csokrok, Claqueok és egyéb férfi bálai czikkek rendkívül olcsó árban

REICHARD áruházában

kaphatók.

Nagyvárad, Fő-utca.
(Orsolya zárda épület).

Telefon összeköttetés

alappal. Legalább Zola nem adott még alapot, az esküdtek előtt bizonytalannal adni fog. Egyelőre megelégedett kevély és metsző állításokkal, elfeledvén, hogy nem elég sujtani, hanem igazságosan és helyesen is kell sujtani. S vajjon olyan bizonyos-e benne Zola, hogy ha annyian tévedtek ez ügyben, egyedül ő ne tévedne? Ez már a gőg örültsége!

Visszhangban persze nem volt hiány. Zúdultak a támadások a »militarizmus és klerikalizmus« ellen, vagy a szavak tág értelménél fogva a hadsereg és a válás ellen. Pl. az »Univers israélite« úgy tünteti fel az ügyet, mint a kath. egyház összeesküvésének eredményét a zsidó szellem ellen: »Nekünk tehát, zsidóknak, protestánsoknak, szabadkőműveseknek s mindenkinek, akik a világosságot és szabadságot kívánjuk, egyesülnünk kell és harcolnunk Franciaországért, hogy megtartsa dicsőséges helyét a nemzetek közt, mert már egy sötét holló belevájta karmait a gall kakas fejébe stb.« És ezek a cikkek legirodalmibb kifejezései.

Igy aztán Dreyfus lassan háttérbe szorult. Algirban az antiszemita néptömeg kifosztja a zsidó boltokat, a kamarában bécsi jeleneteket rögtönöznek, az utcai csúcselék tüntet a kormány, a tőke, a társadalmi szervezet ellen. Hogyan lehetek a Dreyfus-ügynek ilyen előre nem látott következményei? A legkezdetlegesebb okoskodás is megállást parancsol most már. A törvényes eszközök meg vannak állapítva a törvényben; ma inkább, mint bármikor kell azokhoz ragaszkodnunk.

Ez a *Revue* cikkének rövid áttekintése. A józan, becsületes hazafiság érzik ki minden sorából. Vajha megértenék mindazok, a kiknek annyira szokott fájni a más feje, valahányszor — bármilyen kerülő utakon — de ütni lehet a »klerikalizmuson.« Nem elég sujtani, uraim! Igazságosan, helyesen és megfontolva kell sujtani!

Ha ezt a tanulságot az illetők levonják, akkor mégis lesz egy haszna a Dreyfus-campagnának.

A képviselőház igazságügyi bizottsága Fabinyi Teofil elnöklete alatt ma ülést tartott, a melyben megválasztotta a kisbirtokosok országos földhitelintézetéről szóló 1879. XXXIX. t. cz. módosításáról szóló törvényjavaslat előadóinak Matúska Pétert s az 1881. LIX. t. cz. 3. §-ának módosításáról szóló törvényjavaslat előadóinak pedig Zsigárdy Gyulát. Elhatározta továbbá a bizottság, hogy mindkét törvényjavaslatot esütörtökön, folyó hó 10-én veszi tárgyalás alá.

A képviselőház második bíráló bizottsága ülésre volt ma egybehiva, hogy megállapítsa a Trencsénmegye várnai kerületében történt, s kérvénynyel megtámadott választás ügyében megtartott vizsgálat költségeit s határozzon a felett, hogy a költségeket kik s illetőleg mily arányban viseljék. Az ülésen azonban csak 4-én jelentek meg a bizottság tagjai közül: Apáthy elnök, Bartha Ödön, Kozma László és Várady Gábor — minthogy pedig a házszabályok szerint legalább öt tag jelenléte szükséges, az érdemleges határozathozatalhoz az ülés határozatképtelenség miatt nem volt megtartható. A bizottság elnöke a költségek fölött való határozathozatal céljából folyó hó 10-re újabb ülést hívott össze.

Dániel miniszter távozása. A múlt napokban az a hír járta be a képviselőház folyósóját, hogy **Dániel Ernő** báró kereskedelemügyi miniszter még e hó folyamán beadja lemondását. Ezzel szemben arról értesülünk, — írja a kereskedelmi szaklap — hogy Bánffy Dezső báró miniszterrel a kiegyezés befejezte előtt a kabinetben semmiféle változást nem kíván, mert a miniszterelnöknek nem is állhat érdekében, hogy valamelyik miniszteri tárca megüresedésével, annak betöltése körül elégtelenséget vagy meghasonlást idézzon elő a pártban.

Az új munkástörvény szentesítve.

A tegnapi hivatalos közli egész terjedelmében az 1898. évi II. törvényzikk szentesítését. A törvényzikk a **munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról** szól. Szentesítést folyó évi január hó 28-án nyert.

A nevezett törvényzikk 7. fejezetben foglalta tárgyalja a munkás és munkaadók jogait és kötelességeit.

Több pontja lényeges újítás az 1876. évi XIII. t. cz. V. VI. és VII. fejezetének tartalmához képest, melyeket hatályon kívül is helyez.

Az első fejezet a **munkás igazolványokról**, mint a munka megkezdéséhez okvetlen szükséges kellékről szól.

A második fejezet a **gazdasági munkaszerződéseket** tárgyalja. Szigoruan kötelezve, ugy a munkaadót, mint a munkást a szerződés megkötésére, még pedig a **jegyző előtt**. Megszabja, mire és miként terjedjen ez a szerződés s hogy ennek minden pontja minden egyes munkás előtt megmagyarázandó.

Ez a szerződés szigoruan kötelez. **Felbontásának** csak 5 esetét tudja a törvény a munkaadó; és 4 esetét a munkásra nézve és — ez nevezetes újítás — minden egyes esetre külön szabja meg a kártérítés fokát, módját és mérvét.

De nevezetes jogokat ad ez a 3-ik szakasz a munkásoknak, kik elbocsátott társuk vagy társaik helyébe mást vagy másokat állítani jogosultak.

A negyedik fejezet a **munkabér és a munkások élelmezéséről** szól.

Ez különösen sarkalatos pontja az egész törvényzikknek és midőn kimondja, hogy a munkabért és élelmi járandóságot **szeszessé illokkal**, árucikkkel megváltani, őket bizonyos **bevásárlási forrásokra szorítani**, és a munkásokat **zálogolni**, tőlük **kamatokat szedni** szigoruan tilos, — nagy lépéssel viszi előre a munkás nép helyzetének javulását. De kimondja azt is, hogy a munkabért vagy pénzben, vagy természetben követelhetik a munkások is, — már amint a szerződésben kölesönösen megállapodtak a munkaadók és munkások. S végül aprólékosan meghatározza azon eseteket, a melyekben a sztrájkoló munkások ellen a törvényes karhatalom haladék nélkül igénybe vehető. Ez és a 6-ik fejezet, a mely a **büntető határozatokról** szól és különösen kiterjed az igazgókra, a munkát indokolatlanul beszüntető sztrájkolókra és 15 naptól 60 napig, illetve 400 koronától 600 koronáig terjedhető büntetéssel sujtja az ilyes vétségben elmarasztalt-

sok az sok. Hat hét mulva esküszöm és tessék még mindig vele van dolgom. El kell mennem hozzá, beszélnem kell vele okvetlenül és észre fogom téríteni.

Biróknál szomorú napokat éltek. Rózi, a szép a szellemes kedves Rózi, a család személfénye nehéz, súlyos beteg volt. A gyilkos kór orvul támadta meg a fiatal leányt, lobbaj jött s bár sokáig lappangott, jelenlétét csak akkor vették észre, mikor már nem lehetett elűzni. A szülők, a rokonság kétségbe voltak esve, mindent megtettek, mindent elkövettek ami a szerető szülők áldozat készségétől kitelt, de hiába. Menthetetlenül oda volt ő. A család szerető gondos ápolása meghosszabbította a leány életét, de a szenvedéseit is.

Lajos a Rózi vőlegénye fáradhatatlan volt szeretett menyasszonya ápolásában. Éjjel napot egygyé tett, csak hogy a drága beteg fájdalmait szeretetteljes gyöngédségével elviselhetőbbé tegye. Az ifjú fájdalom mérhetetlen volt, napról napra látta mint hervad az a szép virág, mely az ő alapítandó tűzhelyét volt hivatva diszítani, az ő életét derültté, boldoggá tenni.

— Mért nem mégy pihenni — mond egyszer a beteg — látva vőlegénye fáradt, kimerült arcát, az álmatlanságtól bágyadt szeméit, melyek szeretettel, gyöngédséggel telvék, ha reá függeszté azokat.

— Nem pihenés az nekem, ha veled vagyok? Hisz' távol tőled nem is nyugodhatnám.

— De hiszen tönkre teszed magadat éde-

sem, egész nap az irodába görnyedsz és szabad idődet, mikor szórakoznod kellene, nálam töltöd, hol bizony minden egyebet tehetsz, mint szórakozni.

— Csak te pihenj édesem, hogy mielőbb felépülhess, mert a pelyhes puha kis fészek lakóra vár.

— Lajos — szólt a beteg az ifju kezét megfogva — ne beszélj erről, ne ámits, én meghalok érzem, tudom, hogy közel van az idő midőn válnunk kell. De én — bár fáj a válás — boldogan halok meg, mert hát betöltém hivatásomat, szerettem s szerettetem, ez a mi hivatásunk, ennek eleget tettem, egyéb jó ugy sincs.

— De kérlek ne beszélj erről. Hallottad mi újság az irodában?

— Majd azután elmondod drágám. Ki tudja lesz-e még alkalmam veled erről beszélni. Igérj meg nekem valamit. Számtalanszor mondtad, hogy szeretsz, hogy értem mindenre képes volnál. Azt hiszem ezt nem lenne nehéz megtenned. Katinka szép, jó, kedves, azt tudod, mindenben fölöttem áll, megérdemel olyan férfit a minő te vagy. Rokonszenveztek ti most is azt hiszem nem kerül megerőtletésedbe őt szeretni. Ha én nem leszek, hadd helyettesítsen ő engem.

— A férfi sirva borult a betegre; ne hagyj el engem, nélküled üres, kietlen lesz az életem.

— Katinka elfeledtetni a veszteséget mit halálom okozand. Ugy-e szeretni fogod, ugy-e boldoggá teszed, mint a hogy engem szeretted?

mint a hogy engem boldoggá tettél. Megígéred?

— Igen, ígérem, szólt zokogva a férfi.

Mult az idő. Katinka 20 éves lett és a Lajos menyasszonya. A nénye emléket nagy kegyelettel őrizte meg, végső akarata szent volt előtte. Nem is gondolkozott, hanem — midőn nővére halála után 2 évvel megjelent Lajos és a kezét kérte, mondván, hogy ez az én valamint a Rózi óhaja is — igent mondott. Lajost megszokta családtagul tekinteni, miért ne lettek volna közelebbi rokonok?

Ugy is lett.

Csendes, nyugodt életet éltek. Lajos hivatalának és nevének élt. Katinka szerette férjét, bár néha ritkán különös gondolatok kinozták. Áldozatnak tekinté magát. Majd megjelent az első Baby. A fiatal férj bálványozta gyermekét, minden szeretét, minden gyöngédségét reá pazarolta, a nő, az anya erősen háttérbe szorult. A gyermek egész szívét betöltötte, nejét, gyermeke anyját szinte elhanyagolta. A fiatal anyát most gyakrabban meglátogatták, azok a kintző gondolatok, ehhez járult még az is, hogy a gyermek beteges volt nagyon s az apa a nőt, az anyát tevé ezért felelőssé. Katinka helyzete mindig nehezebb lett. A házban nem volt béke, bár ő mindent elkövetett annak helyre állításáért. Türelmet, szenvedett, mert Lajos, a szerető gyöngéd férj, nem a régi többé, de zsímber, ideges, folyton ingerült, ki idegenek előtt sem

kat, — talán majd elejét veszi a folytonos háborgásnak elégtelenségnek és mindennapos sztrájkoknak.

Az 5-ik fejezet a *napszámokról*, a 7-ik pedig a *hatóságokról* és a munkáskérdésekben fogantatosítandó *eljárásról* beszél.

Az utolsó szakasz a *záróhatározatok*-at tartalmazza, a mely a törvény végrehajtásával a földművelésügyi, belügyi, pénzügyi és igazságügyi minisztert bizza meg.

Bizonyos, ha kellő érvényt szereznek ennek az új törvénynek, nem igen valószínű, hogy annyi szuronyos csendőrré lesz majd szükség az ideai aratásnál, mint a múlt évinél volt.

Reméljük, hogy törvényhozásunk nem fog ezen ugyszólván egyetlen szociális-jellegű törvényvel megelégedni, hanem rövid idő alatt követni fogják a többieket.

ORSZAGGYULES.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 5.

Elnök: *Lány Lajos*.

Az ülés megnyitása után folytatták

a kereskedelmi tárcza

tárgyalását.

Lévay Lajos az árvaügy, a biztosításügy s a kereskedelem még nagyobb biztosítását kéri. Tudja, hogy a miniszter a még pótolandó mulasztásokat helyre fogja hozni, amint eddig is mindent megtett azok előmozdítására. A tételt általánosságban megszavazza.

Utána *Wolfner Tivadar* a mezőgazdaság, ipar, kereskedelem fontosságáról beszél. Az ipari oktatást tartja szükségesnek, hogy az iparos osztály műveltségének kiterjesztésével, ez osztály társadalmi állása az államban mérvadóbb legyen. Ha figyelembe vesszük azt — ugymond — hogy az Ausztriából behozott textil iparcikkéért 230 millió forint vándorol ki, akkor nem ajánlhatom eléggé ezt az ipart is a kereskedelemügyi miniszter ur figyelmébe. Kérem a tisztelt Házat, hogy javaslataimat szíveskedjék magáévá tenni. (Általános helyeslés. Szónokot számosan üdvözlöik.)

Török Bertalan közgazdasági viszonyainkat vázolja. A gazdasági élet párhuzamban halad a politikai és társadalmi élettel. A külkereskedelem folytonosan emelkedett, azt a statisztikai adatok mutatják. S ámbár a behozatal csökkent, de a kár nem mondható nagynak, s más-

felől egyes cikkek nagyobb mértékben hozatnak be, melyek új vagyoni s gazdasági forrásává lettek. A géprészek behozatala nagy, míg a kivitele csekély. Az óra s a ruházati ipar művelése emelkedett. Részletesen kitér az egyes iparágak fejlődésére. S állítja, hogy a mezzei iparágak lendületét a kormány mozdította elő. Az olcsó hitel megszerzését tartja szükségesnek, hogy még nagyobb eredményt érjünk el. A tételt általánosságban megszavazza.

Nagy zaj közt kell föl *Mócsy Antal*: Kedvezőtlen a kereskedelmi mérleg. Az adósság kamatai fejében milliók vándorolnak ki a külföldre, s ennek a megszüntetésére semmit sem tesznek. Elismeri, hogy némely iparágban haladás tapasztalható, de általában a közönyösség mutatkozik. A kereskedelmi pálya már túl van tömve. Sok kereskedelmi képzettséggel bíró egyén nem kap megfelelő alkalmazást. A kereskedelmi törvény kiterjesztését kéri az üzorsókra, kik a gabona vásárlás leple alatt a kevésbé élmes kis termelőt hálójukba kerítik. Kéri a minisztert, hogy a bajokon segítsen.

Kovács Pál: Összehasonlítja a hazai kereskedelmünket a külföldivel. Arra az eredményre jut, hogy ami kereskedelmünk, nemkülönben iparunk sokkal fiatalabb, hogy sem a külföldivel hasonló eredményeket mutathatna fel. Nincs kifejlesztett piacunk, hol a felesleges terményt kellően érvényesíthetnénk. A tengerészeti hajózás kezdetlegessége szintén utáiban áll a külkereskedelemnek. Nem lehet fontosabb feladatunk, mint keresni a nemzeti jólét forrásait. Egy államnak sincs oly jó vízi utai, mint nekünk, melyek a külkereskedelmet legkisebben közvetítik. A nyers terményeket legjobban volna a Balkán államokból beszerezni s a kereskedelmet a Balkán államok kereskedelmével összefűzni. Nem kell mindent a kormánytól várni, hanem magunknak kell kezdeményezni. A kormány csak az erkölcsi támogatást adhatja. A költségvetést megszavazza.

Elnök a vitát bezárja.

Major Ferencz szavai helyreigazításáért kér szót. A tegnapi beszédében felhozott példakeményességét magyarázza.

A kereskedelmi miniszter válasza.

Dániel Ernő: Igéri, hogy a kereskedelmi bajokon minél előbb segíteni fog. Az *iparos iskolák* megjavítása nem tartozik egészen hivatása körébe, de a mennyire lehet figyelmét ezekre is kiterjeszti. Az *iparos szövetkezet* megvalósítása nehéz feladat, mert a kisiparos zárkózottsága mellett inkább megmarad, minthogy újításokat fogadjon el. A *gyáripar* kifejllesztése nem csak a kormány feladata, hanem az egye-

seké is. De a mennyire lehet, ennek is eleget fog tenni. A kormány az egyes iparágakat támogatással fogja segíteni. Az *ipartörvény revízióját* szükségesnek látja s kilátásba helyezi.

Majd *Konkoly-Thege Miklós* szavaira válaszol. A *vízutak* nagy jelentőségét beismeri s szükségesnek tartja a vízi utaknak a vasutakkal való összeköttetést. Arra kell törekedni, hogy a víziutak hasznát ne idegenek, hanem az ország élvezze. *Állandó kikötőt* kell létesíteni, a mi jelenleg hiányzik.

A *biztosítási társaságoknak* Ausztriában kedvezőbb helyzete van. Nálunk az államnak a biztosítási ügyködésbe semmi beleszólása nincs, s így a biztosítással mindenki foglalkozhatik, ki a kereskedelmi kamarában be van jegyezve. Kéri a költségvetés elfogadását.

A Ház a költségvetést megszavazza.

Az elnök előterjeszti a *helfői napirendet*; a kereskedelmin kívül a földművelési költségvetés tárgyalását.

Elnök az ülést 5 perczre felfüggeszti.

Kérvények tárgyalása.

A szünet után a kérvények 20-ik sorjegy-zékét tüzte ki. A kérvényeket *Molnár Béla* ismertette. Főlszólalás történt több vármegyének a 48-iki alkotások 50 éves évfordulójának megünneplése iránt beadott kérvényénél.

Thaly Kálmán rámutat arra, hogy a kérvények közül kettő nemcsak a 48-as alkotások megünneplését kéri, hanem *márczius 15-ének* örök időkre való nemzeti ünnepé váló tételét is. Ez helyes volna. Mert nemzeti ünnepünk egy sincs. A protestánsok Szent-István napját nem ünneplhetik meg. Bejelenti a háznak, hogy az ügy tárgyalása idején a szélsőbal követelni fogja, hogy márczius 15-ike örök időkre nemzeti ünnepé tétessék. (Eljenzés a szélsőbalon).

Bánffy báró miniszterelnök: Ép úgy mint *Thaly* hozzájárul az előadó javaslatához és minthogy a kérvények nem egyforma tartalmuak, de mégis egyre czéloznak; az 50 éves évforduló megünneplését, melyre a kormány már egyszer nyilatkozott s a Ház tudomásul vette. Különben legközelebb határozati javaslatot ad be erre nézve.

Több vidéki kör kérvényét olvasták fel a personal unio érdekében. *Bánffy* a kérvényeket az irattárba javasolta tétetni, de *Kossuth Ferencz* és még többen elleneztek. Az elnök szavazásra akarta bocsátani az ügyet, de *Kubik* jelentette, hogy a Ház nem határozat képes és kérelmére kétszer is megolvasták a jelenlevő képviselőket, melyből kitűnt, hogy százan sem voltak jelen. Végül katologus olvastatott, mely után 1/3 3-kor az ülés berekesztetett.

tartóztatá magát. A fiatal nő, ki már gyermekének — kit fölöttébb szeretett — betegsége által is sokat szenvedett, — kezdte belátni, hogy ő áldozata a néneje akaratának, hogy *Lajos* sohasem is szerette, hogy azt az isteni szikrát, mely egyedül boldogító a földön — sohasem is lérezte.

Ekkor jelent meg *Faragó Zoltán*. Gyakran volt a gyermek beteg ágyánál gyakran volt *Katinkáék* vendége, mint *Lajos* barátja. Jól érezte magát náluk. *Katinka* szép, kedves asszony volt és megismerve helyzetét, férjéhez való viszonyát, részvétet érzett iránta. Szánta ezt az asszonyt, ki férje durvaságait olyan megadással tűrte.

A részvét pedig jó közvetítő. Csakhamar jó barátokká lettek. *Zoltán* ügyes ember volt és világi, nem lépett fel udvarlóként — tudta, hogy így elutasítatnék mert *Katinkának* az erkölcsről nem voltak modern fogalmai, no meg komoly is volt hozzá — barátja, testvére lett hát eleinte, *Katinka* is ilyen érzelmeket táplált iránta, de a mellett a férje iránti kötelesség mind terhesebbé lett neki, s gyakran mondá magában, hogy a nővér kegyetlen volt hozzá.

A kötelesség mind terhesebbé lett rá nézve, férje durvaságait nem tűrte többé olyan megadással, gyöngédsége meg kiállhatatlanná

vált előtte, sőt gyermeke, kit pedig mindenek fölött szeretett — sem tölté be már annyira szívét, annak a képe is kezdett ott homályosodni szívében, helyét adva egy új érzeménynak. Megijedt midőn ennek tudatára jött. Mi lesz? gondolá. Hiszen csak nem fogok eltévelyedni, csak nem fogok megfélekezni a férjem iránti tiszteletéről — mit pedig ő nem igen érdemel — a meghalt nővérnek tett fogadásról, — mely a férj boldogítását tüzte ki czélul, s végre a gyermekem iránti kötelességről. Nem akarok, nem szabad pirulnom e gyermek előtt.

Katinka borzasztó délelmába jutott, becsülete küzdött szerelme ellen, s e harc erős, volt. Elhatározá, kerülni a férfit, kinek jötte heves mozgásba hozta szívét, de lehetetlen volt, Mennél jobban küzdött az érzelme ellen csak annál erősebben követelőbben lépett az fel. Már-már odáig jutott kétségbeesésében, hogy, férjének akart mindent elmondani, kérni akarta őt, védje meg a kisértéstől, melynek *Zoltán*nak való naponkinti találkoza által van kitéve. De nem merte ezt tenni, nem volt elég ereje hozzá.

Zoltán egyszer sirva találta az asszonyt.

— Mi baja Nagyságos asszonyom! — kérdi a férfi — talán ismét valami jelenet? Oh az a

Lajos, hogy nem tudja méltányolni a helyzetét, hogy nem tud megbecsülni ilyen asszonyt!

— Én nagyon, nagyon szerencsétlen vagyok — felelt zokogva az asszony. — *Lajos* nagyon is jó hozzám, nem érdemlek ilyen jó-ságot.

— De hát, hogy mondhat ilyet?

— Azt mondom a mi igaz. Egy asszony a ki megfélekedzik a férje iránti kötelességről, a gyermekéről...

— De hisz' asszonyom, tudtommal...

— Igen, nem tehetek róla... vessen bár meg, de én nem bírom tovább... Szerettem magát nagyon, örültem...

— Jó napot doktor — szól most egy hang a férje — te itt vagy; én mindenfelé kereslek,

— Igen, — felel *Zoltán* zavarát ügyesen elpalástolva — ő nagyságánál megint jelentkezett az a szivgörcs, a miben a multkor is szenvedett, hozz kérlek egy kis cukrot, hadd adjak be neki ebből a cseppből. Szegény asszony oly rosszul volt, de már csak magához tér.

— Mit ad be, — mondja sugva a nő?

— Hoffmann csepp, szerencsére nálam volt, csak vegye be egész bátran.

*Katinkáék*at elhelyezték, férjét előléptették. A nő boldog volt, most legalább távol lehetett attól, kit félt s kit mindennap jobban és job-

teljesen berendezett **VARRODÁJÁBA**, hol a **finomabb ruha-varrás** minden ágát könnyen, szakszerű vezetés és **lelkismeretes felügyelet** mellett elsajátíthatni, csakis

jó családból való leányt

tanításra elvállal,

N.-Teleki-utca (Községi fiúiskola földszintje.) 45 1-0

MAKAY MATILD

Dr. Bodor Károly jubileuma.

— A mai ünnepség. —

Nagyvárad előkelő társadalmának egy tekintélyes része ma ünnepet ül; ünnepli egy élet munkásságát, nemes idealizmusát.

Dr. Bodor Károly negyven éves írói és orvosi működésének jubileuma alkalmából nemcsak a szeretet és tisztelet nyilatkozik meg a jóbarátok szívében, hanem a hála azoknak az ezreknek is ajkán, akiket tudományának jótéményében részletetett egy emberöltőn.

Kettős az ünnep s nehéz feladat volna mérlegelni, hogy irodalmi működésével tett-e nagyobb szolgálatot a közművelődésnek, vagy alapos szaktudományával a szenvedő emberiségnek, a társadalomnak.

Itt él évtizedek óta köztünk, láttuk munkásságát, tehetségét s tiszteletünk az idők haladásával csak öregbedett.

Dr. Bodor Károly azon időben működött szép sikerrel a magyar irodalomban, mikor még az böleső korát élte. Legjobbaink mellett küzdött a magyar Muzsa szolgálatában s egy másik cél: a közegészségügy magasztos hivatása vonzotta ideális lelkét.

Őszinte szívvel üdvözlük ma a jubiléum mindazok a körök, melyek közvetlen jótéményét élvezték dr. Bodor Károly munkásságának.

Üdvözljük mi is a szép ünnep alkalmából.

Dr. Bodor Károly életrajza.

Dr. Bodor Károly életére vonatkozólag közöljük a következő adatokat:

1841-ben született, tanult a nagyenyedi collegiumban és a nagyvárad premontreiek gymnasiumában, sokáig Salamon Ferencz a híres történetíró magán vezetése alatt, kívül a tudós halála napjáig a legszívélyesebb viszonyt tartottak fenn. 1858-ban midőn orvosi pályára lépett, jelentek meg első dolgozatai, s attól fogva Vajda János a tavaly elhunyt nagy költő lapjához vevén, nagy nyelvismereteinél fogva — a mi akkoriban ritkaság számba ment — hozzá fürge, ügyes tollával, a lapokhoz keresett fiatal journalista volt. Tóth Kálmán, a jeles költő magához vette a »Hölgyfutárhoz« s nála is lakott majdnem 6 évig, később innen átment a

»Fővárosi Lapokhoz«, »Naplóhoz«, ujdonságírója volt a Pompéry »Magyarország« című lapjánál Csengery Antal ajánlatára, kinek a »Budapesti Szemlében« volt munkatársa az apróbb rovatoknál, az Arany János »Szépirodalmi Figyelő« és »Koszoru« lapjaiban sokáig írta az aprórovatokat. A Balázs Sándor »Ország tükre« című lapjának sokáig főmunkatársa volt. Elbeszéléseket, rajzokat írt a »Dicsőcsarnokban«, »Családi Kör« (1860), »Népiuság« (1860), és még hosszú sorát kellene elsorolnunk a 60-as évek folyóiratainak, almanachjainak, melyekbe dolgozott. Ott volt az »Orvosi Helilap« »Gyógyászat« szaklapok alapításánál s ezeknek maig hű dolgozó társa. Előadták sikerrel több vigjátékát és sok apró angol darabot fordított és Sardou néhány nagyobb színművét.

1866-ban jött haza orvosnak. Az ő fáradozása által jött létre 28 év előtt a »Biharmegyei orvos-gyógyászati és természetudományi egylet«, melynek sok évig titkára és elnöke volt, neki van nagy része a »Szigligeti-társaság«, (melynek főtitkára), a Zenekedvelők egyesülete létrejöttén, a mi szépben, jóban csak kellett szeretett városa javára 30 év óta mindenütt ott találjuk. 30 év óta vezeti a »Kereskedelmi kórházat«, a beteg kereskedő ifjak e barátságos, áldásos menhelyét. 1878-ban a városi himlőkórházakat vezette, s elismerő átiratot is kapott a város közönségétől. A megyénél mint tiszteletbeli főorvos a feledhetlen emlékü dr. Lukács János főorvos oldala mellett, ennek mindenben feltétlen bizalmát bírván sokat dolgozott, közegészségügyi ügyekben. 28 éve vasuti orvos fáradozhatlan működéssel, s a szegények orvosa maig.

A tisztelegések.

A tulajdonképpeni jubileumi ünnepély ma, vasárnap délelőtt fél 11 órakor dr. Bodor Károly lakásán megy végbe. Tisztelegni fognak a különböző irodalmi testületek s a közegészségügyi intézmények. Az összejevetel a Fekete Sas alsó termében 10 órakor lesz s innét vonulnak a tisztelegésre.

A tisztelegő küldöttségek sorrendje a következő:

1. »Szigligeti-Társaság« küldöttsége; vezeti Rádl Ödön.

ban szeretett. Azt hitte a változatosság, az új kör, melyben élnie kell gondolatait visszatereli a helyes irányba, elfeledtetni őt vele. De a távolban visszarivta az elmúlt napokat s a nagyváros szórakozásai nem homályosíták el az ő emlékeit, nem tudták feledtetni a vele töltött boldog napokat.

Zoltán házasodott s így szakítania kellett az asszonyval, ő különben nem táplált valami komolyabb érzelmet iránta, tetszett neki a szép nő, a falusi egyhangúságban szórakoztató, de valami nagyon nem is törte magát a kegyeiért, a nő vala az, aki az első lépést megtéve. Most ő is a tisztességes emberek sorába akart lépni, a viszonyt tehát fel kellett bontani. De az asszony nem akarta azt, nem akart, nem tudott lemondani róla s a tudat, hogy e házassággal áthidalhatlan válaszfal lesz köztük, — majd megőrjíték, még mindig írt neki s a levelek telve valának a leglángolóbb nyilatkozatokkal.

Zoltán elment hozzájuk, ki akarta gyógyítani azt az asszonyt. Üdülés végett fürdőbe küldte át s ő maga is oda ment, oda rendelték a férjét is, persze a nő tudta nélkül. Heves jelenet fejlődött közöttük, a nő szerelméről beszélt, a férfi pedig kötendő házasságáról.

— De hiszen te sohasem szeretted engem, mond Katinka ha ilyen könnyen le tudsz mondani: ha . . . . .

— Nekem tetszett ön asszonyom mindig ön szép, kedves, fiatal, a mellett boldogtalan, hozzám bizalma van, elmondja boldogtalansága

okát, hogyne éreznék ön iránt részvétet, hogyne érdeklődném iránta? De nem beszéltem önnek szerelméről én.

— Hát csak részvét volt amit irántam érezt? s a részvét öve alatt akarta zsákmányolni a helyzet előnyeit? — felelt Katinka dühvel.

— Mondja asszonyom, vethet-e szememre ilyet, csak egy esetet is? Mondhatja-e, hogy csak egy pillanatra is megfedkeztem volna a köteles tiszteletéről, csak egyszer is visszaéltem e helyzettel, pedig ön adott rá alkalmat.

Az asszony Zoltán ilyen viselkedésére nem volt elkészülve, elkésredése fájdalmas, roppant nagy volt, fejét lehorgaszta, szeméből könnyek peregtek. Védekezni akart előtte, megakarta őt hazudolni, megmondani neki, hogy igenis volt idő mikor ő is beszélt neki szerelméről, de nem tudta ezt tenni, torkát összeszorította a keserűség.

A férfi látván szavai hatását, diadalmasan szólt most.

— No ugy-e igazat ad nekem? Majd lágyabban tevő hozzá: Ön sokkal becsületesebb semhogy mindazt, a mit nekem már mondott komolyan érezné, szeszély volt, gyermekes képzelődés, semmi egyéb s higgye holnap talán nevetni fog az egész dologon.

— Csalódik, ez nem képzelődés.

— Önnek van derék jóra való férje, szép kedves gyermeke, kikkel érdemesebb foglalkoznia mint velem, ki sokkal jobban tisztelem kegyedet semmint ne igyekezném vissza terelni

2. Nagyvárad hírlapírók és hírlapírással foglalkozók küldöttsége; vezeti Sipos Orbán s egyszersmint az emlék albumot atnyújtja.

3. A nagyvárad vasuti-tisztviselők küldöttsége.

4. A nagyvárad koroda-egyesület küldöttsége; vezeti Janky József elnök.

5. A nagyvárad kerületi betegsegélyző egyesület küldöttsége; vezeti Láng József.

6. A biharmegyei népnevelési egyesület küldöttsége; vezeti Sipos Orbán alelnök.

7. A nagyvárad községi tanítók küldöttsége; vezeti Réz Mihály felügyelő igazgató.

8. A nagyvárad zenekedvelők egyesülete zenekarának küldöttsége.

9. A nagyvárad zeneiskola igazgatójának és tanári karának küldöttsége.

10. A vidéki hírlapírók szövetkezetének nagyvárad küldöttsége; vezeti Fehér Dezső.

Ezekon kívül tisztelői közül számosan stb.

Az emlék-album.

A tisztelegések alkalmával dr. Bodor Károly tisztelői és barátai irodalmi becses emlékül emlékül albummal ajándékozzák meg.

Az emlék-album első néhány lapjáról közöljük a következőket:

Honorem cui honorem!

A tudomány és felebaráti szeretet terén kartársának, az irodalom és honszeretet mezején bajtársának

tisztelete emlékére

Dr. Nogáll János.

Negyven év! grande mortalid aevi spatium. Visszagondolok a régi időkre, a boldog fiatal-ság ama napjaira, midőn együtt küzdöttünk, együtt harcoltunk és e kedves emlékek hatása alatt szeretetem s régi barátságom egész hevével üdvözöllek jubileumod alkalmából: Adja Isten megérned ennek második ciklusát!

Isten áldását kívánja ez ünnepélyes napon rád és szeretteidre

Budapest, 1898. január 30.

régi öreg barátod

Szilágyi Sándor.

Az elismerés hideg jutalom; munkádnak becsesebb eredménye, hogy sokan szeretnek. A ki sok embert indított maga iránt szeretetre, sok jót tett, mert a szeretet megnemesíti az embert.

Nagyvárad, 1898. január 27.

Ritók Zsigmond.

az egyenes utra, melyről minden áron le akart térni. Ön ügyetlen arra s nem elég modern.

— Köszönöm az erkölcsi predikációt Uram, elég volt, szólt pirulva az asszony. Nem lesz oka és még kevésbé alkalma ezt még egyszer ismételni, arról biztosíthatom. Utaink szétváltak. Isten önnel. Legyen boldog — s azzal vissza sem pillantva ott hagyta a férjén.

Zoltán nagyon örült, ilyen könnyű szerrel megszabadulhatni tőle, örömmel sietett a rejtek felé, hol Lajos elbujva volt, hogy a párbeszédnek tanuja lehessen.

— Köszönöm barátom, mondá hévvel megszorítva az ifju kezét — te vissza adtál engem családomnak ismét, légy áldva érte. Szegény asszony mennyit szenvedhetett, mialatt én másutt kerestem szórakozást, elhanyagolva magára hagyva őt.

— Hódíts vissza őt, az idő legalkalmasabb rája, ne hogy bosszúból és kétségbeesésében másnak a karjaiba dobja magát.

— Hát nem emlékszel mit mondott neked, nem lesz oka azt ismételni.

— Ez nem sokat bizonyít, az asszony ingatag.

— Udvarolni kezdek a feleségemnek. Kissé furcsa ugyan, de megéri a fáradságot, ez az asszony szebb mint valaha.

— Sok szerencsét a hódításhoz.

— Köszönöm, azt hiszem sikerülni fog.

— Csakugyan sikerült, — kérdik Önök?

— Igen.

A mit emlékül adnom kellene, arczképpel ez idő szerint nem rendelkezem; de annál nagyobb hálával emlékezem meg ama emberbaráti s irodalmi tevékenységről, melyet hosszú éveken át nagy szorgalommal s szép eredménnyel kifejtett s melynek további folytatására erőt és kitartást kíván

tisztelet hiva

Dr. Bulyovszky József,

Nagyvárad törvényhatósági város polgármestere.

*

Betegsége — ne tagadjuk —
Korunknak a jubilálás;
No de sebj! a közönség
Legalább egy napig hálás —
Égig emel, agyon dicsér,
Erdemeket elismerve —
S dikeziókkal »eljen«-ekkel
És holmi más ilyenekkel
Adósságát veled szemben
Bokros érdem — lefizette.

Nagyvárad, 1898. január 30.

Rácz Mihály.

*

Nagyrabecsült barátsága, melynek jóságát valamennyiszer érezteté; örökös hálára kötelez; társadalmi sok oldalu és fáradhatatlan tevékenysége hasonló tevékenységre buzdít. Egyéni kiváló tulajdonságai, jelleme, családi és polgári erényei: személyének őszinte tiszteletére gerjesztenek. Szaktudománya, emberbaráti szeretete, a szenvedéseket és fájdalmakat enyhíti. Negyven éves üdvös irodalmi munkássága sok élvezetet és tanulságot nyújt és nyújt; de a mi engem hosszú munkássága jelen ünneplésének alkalmából is igaz hódolatra készítet, azon valóságos magyar szellem, folyton tartó ifju lelkesedés, buzgóság és melegség, mely hosszú és dicsőséges pályáját áthatotta és áthatja.

Adj a Isten, hogy e fényes pálya ragyogása még sokáig tartson.

Nagyvárad, 1898. február hó 6-án,

Sipos Orbán.

*

Nosce te ipsum. — E képben nem ismerék már magamra, annyira megváltoztam. Baráti érzelmim dr. Bodor Károly iránt hosszú évek során nem változtak és így tudom, hogy nem is fognak megváltozni.

Nagyvárad, 1898. febr. 6-án.

Dr. Grósz Albert.

*

A magyar író igazi jutalma: polgártársainak szeretete.

Nagy Ernő.

*

Te akkor léptél a journalistica tövises pályára, midőn az nem előismerés, nem kitüntetés, hanem csupán üdvöztetés tárgya volt. Tetted ezt azért, mert lelked idealizmusa ösztönzött rá. S hosszú évtizedeken át becsülettel működöttél úgy a hírlapírói mint az irodalmi téren. És megtartottad teljes üdeségében mind a mai napig idealizmusodat. Ezért becsüllek én téged olyan magasra s ezért szeretlek én téged olyan nagyon.

Hegyesi Márton.

Papp János temetése.

Óriási részvét mellett helyezték örök nyugalomra a váratlanul elhunyt városi tanácsos: Papp János haló porait.

Daczára a kellemetlen, havas esőnek, már délután 2 óraker gyülekezett a halottas hához a közönség. A városi tisztikar fél 3 óraker teljes számban, dr. Bulyovszky József pol-

gármester vezetése alatt vonult a temetésre s a koporsó körül sorfalat képezett.

A nehéz, masszív érczkoporsót kihelyezték az udvarra, hol a már említett koszorukon kívül még sok szép élővirág koszorúval fedték a koporsót. Különösen kitűnt a szebbnél szebb koszoruk között egy Nagyvárad város széles vörös-fehér-kék színeivel.

A temetésen ott láttuk a következőket: Beöthy László főispán, Szunyogh Péter alispán, Sal Ferenc nyug. polgármester, a városi tisztikar, dr. Bulyovszky József polgármester vezetése alatt teljes számban a törvényhatósági bizottság majdnem valamennyi tagja, továbbá Örley Kálmán orsz. képviselő, Markovits Antal, Balázsházy Bertalan, Bereczky Géza, Gyöngyössy Lajos, Szunyogh Loránd, dr. Miskoleczy Ferencz, Des Eseherolles Kruspér Sándor, Cziffra Gerő, Hoffmann Henrik, dr. Fráter Imre, Fráter Kálmán, Papp Miklós, Fauszt Elek, K. Nagy Endre, Papp János megyei főjegyző, dr. Konrád Márk, Nesztor József, dr. Perjessy Mihály, Lázár Márton, Kovács Béla, Szász Ágoston, Hegyesi Márton, dr. Wallner Ödön, dr. Mártonffy Bogdán, dr. Tóth Mihály, Kovács Jenő, Kenéz Sándor, Rees E. L., Sipos Orbán, Szemes Imre, Glatz Antal, Ferdényi Olivér, Velyaszky Gyula, dr. Fazekas Imre, dr. Márkus László, Dencs János cz. kanonok, dr. Wimmer Julián, dr. Jancsó Dezső, Walaschek Venczel, Nagy Lajos, Réz Mihály, Beleznay Antal, Váradi Mór, Wertheimstein Alfréd lovag, Szüts Izsó, Jelentsik István, dr. Schweiger Ede, Lánczy Tóbiás, Harmathy Károly, Lisztes János, Kárger Sándor, Kovács Dénes, Szondy Vilmos, Papp György s még százan és százan, annyira, hogy az udvaron és kapu alatt zsufolva szorongtak s a halottasház előtt is nagy számmal volt az előkelő közönség.

Három óraker a polgárokból álló egyházi énekkar gyászénekével kezdődött a temetés.

Sulyok István ev. ref. lelkész hosszabb, megható imát mondott, melynek végén szívhez szóló bucsuzó szavakban vet bucsut az elhunyt derék tisztviselőtől.

Még egy gyászdal hangzott el s megindult a halotti menet nagy gyász pompával.

A koszorúkkal tele aggatott koszorú-kocsi után a négy lovas üveges gyászkocsi haladt.

A városi főbb tisztviselők: dr. Bulyovszky József, Rácz Mihály, Dus László, Ragány János, Komlóssy József, Bordé Ferencz, dr. Grámm Károly, Hegedüs Géza, Beczkay Arthur, ifj. Rimler Károly stb. az irgalmas rend társházáig kézen vitték a koporsót, melyet nagy közönség és hosszú kocsisor kísért ki az olaszii temetőbe.

A városi tanács által kijelölt disz sírnál még egy ima és gyászdal hangzott fel s a hült tetemet hangos zokogás mellett visszaadták az anyaföldnek.

A koszorúk a következők voltak: Sal Ferencz és neje utolsó üdvözlétül, Vindisch Márton és neje tisztelet jeléül utolsó üdvözlétül, Andrányi Lajos, felejthetetlen barátjának, Heringh Sándor és neje a régi jóbarátnak, Pallay Lajos barátsága jeléül, Nagyvárad tiszti kara szeretett kartársának, Gerliczy Félixné őszinte barátsága jeléül, A Városi gazdasági alkalmazottak hála és tisztelet jeléül. Kedves testvérének Zsuzsika, A Polgári lövész egylet szeretett titkáranak, Szerető öcsese Pista és Mariska a legjobb testvérnek, Harabula József és neje tisztelete jeléül.

A diszes temetést Weiszlovits Adolf temetkezési intézete rendezte.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Február 6. Potásy János felolvasása: »Vegyteni tüne-
mények. — A vegyi átváltozások külső fel-
téléiről.«

Február 6. Az ev. ref. egyház bálja.

Február 6. A Léderer és Kálmán gyár r. t. közgyűlése
d. u. 3 óraker.

Február 7. Megyei közigazgatási bizottsági ülés d. e. 10
óraker.

Február 8. 9. Jegyző szigorlat.

Február 10. Városi közgyűlés d. u. 3 óraker.

Február 12. Kereskedelmi Csarnok estély.

Február 12. Az izr. nőegylet hangverseny estélye a
»Fekete Sas«-ban.

Február 13. Dr. Szombathy István felolvasása: »Scha-
kespeare szomorujátékai.«

Február 13. A biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és ter-
mény-hitelbank évi rendes közgyűlése d. e.
9 óraker.

Február 13. A 48-as Népkör táncestélye a Zöldfában

Február 19. Tiszti estély.

Február 20. A nagyvárad könyvnyomdászok bálja a
»Zöldfában.«

Február 20. Dr. Edelman Menyhért felolvasása: »Az
alkoholizmus orvosi közegészségügyi és nem-
zetgazdasági szempontból.«

Február 22. Jogász táncestély a »Zöldfában.«

Február 27. Dr. Szombathy István felolvasása: »A nép-
dalok s gondolatviláguk.«

* **A kath. kör rendkívüli közgyűlése.** A katolikus kör egyházi elnökéhez Palotay László apát-kanonokhoz intézett levelében a kör világi elnöke Báró Gerliczy Ferencz Nagyváradra érkezését jelzi. A napokban megválasztott elnök azon óhaját fejezi ki Palotay kanonok előtt, hogy ezen lejövetele alkalmából szeretné a kör tagjainak megtisztelő bizalmát megköszönni és programját kifejteni. Palotay kanonok e célból f. hó 9-én, szerdán d. e. 11 órára rendkívüli közgyűlést hív egybe, melyen az új elnök székfoglalóját fogja megtartani. Tekintettel arra, hogy e nap van Báró Gerliczy Ferencz édes atyja halálának évfordulója, ezuttal minden külső ünnepesség mellőzve lesz.

* **Vasárnapi népszerű felolvasások.** A város több előkelő vezérférfiának közreműködésével a téli hónapokban (kísérletekkel és bemutatásokkal egybekötött) népszerű előadások rendeztetnek az irodalom, történet, alkotmánytan köréből, társadalmi és politikai kérdésekről. Ezen előadások feladata — tudományos színvonalon álló népszerű előadások által — az általános műveltséget előmozdítani. Az előadások díjmentesek s rendszerint a községi polgári iskola helyiségeiben tartatnak.

Az előadás tárgya 1898. febr. hó 6-án Vasárnap délelőtt 11—12 óra közt: Potásy János »A vegyi átváltozások külső feltételeiről« kísérletekkel. — Ezen előadás kivételesen a fő-reáliskola vegytani termében tartatik meg.

* **Az ügyvédek bucsuja Gyalokey Lajos-tól.** Id. Gyalokey Lajos majdnem három évtizeden át vezette mint elnök az óriási kiterjedésű nagyvárad kir. törvényszék ügyeit. A hivatal természeténél fogva állandó érintkezésben lévén az ügyvédi kar tagjaival, akik tisztelettel és szeretettel viseltettek Gyalokey Lajos személye iránt. Ennek a tisztelet és szeretetnek a megnyilatkozása az a tisztelet, melylyel ma, vasárnap vonul Gyalokey Lajos elé az ügyvédi kar, hogy nyugalomba vonulása alkalmából elbucsúzzék tőle. A bucsutisztelgőket Hlatky Endre, az ügyvédi kamara elnöke délelőtt 3/4 11 óraker vezeti a nyugalomba vonult törvényszéki elnökhöz.

* **A keresztrefeszítés egykoru képe.** A vatikáni régiséggyűjtemény igazgatója Marucchi professzor a Mons Palatinuson végzett ásatások alkalmával rábukkant egy sgraffito-festmény maradványaira, a mely festmény Krisztus keresztrefeszítését ábrázolja. Marucchi egészen komolyan azt állítja, hogy ezt a festményt közvetlenül a megváltó halála után készítette olyan művész, a ki alkalmasint jelen volt a keresztrefeszítésnél. — Egy római levélben erről az érdekes képről most a következőket olvassuk:

Az alakok magassága tizenöt centiméter, minden katona mellett ott van a neve is. A kép nem teljes, hanem töredékes. Az egyik képtöredék Pontius Pilátust ábrázolja, egy harmadikon meg tizenöt soros, eddig ki nem bontott fölírás van, de a mely kétségen kívül Krisztus tanításáról szól. Február közepén Marucchy professzor füzetet ad ki e leletről és a sgraffitót is közli fényképmásolatban. Az a föltevése, hogy itt Tiberius császár korabeli műről van szó, a betűk formáján alapul, a melyek

állítólag tökéletesen megegyeznek a pompéji betűkkel.

Tudomásom szerint az ókori sgraffitofestés egészen új felfedezés a műtörténelemben. A sgraffito vagy graffito ugyanis egy bizonyos módja a falak díszítésének és eddig azt tartották, hogy csak a XVI. században keletkezett Olaszországban. A sgraffito abból áll, hogy a díszítendő fal vakolatába sötét festőanyagot kevernek, aztán bevonják világos festékréteggel. Erre a világos festékrétegre szénporral lemásolják az előállítandó rajzot és hegyes vasszerszámmal kikaparják, a mi által a sötét alap láthatóvá lesz s így világos alapon sötét rajzot kapunk. Megfordítva is lehet csinálni, t. i. sötét alapon világos rajzot előállítani, sőt több színt is lehet alkalmazni. Marucchi professzor állítása azonban azt engedi hinnünk, hogy a sgraffitoteknika nem a XVI. században, keletkezett, hanem már az ó korban ismeretes volt. Egy idő óta egyébként modern építmények díszítésére is alkalmazzák.

* **Jóváhagyott püspök-választás.** Ő Fellege Bogdanovics Lukián a beocsini zárda archiadmirátorának, a karlóczyi gör. kelet-szerb püspöki zsinat által budai gör. kelet-szerb püspökké történi megválasztását jóváhagyta.

* **A kék vér.** Régi szójárás, hogy az arisztokraták ereiben kék vér folyik. Ez a szójárás Spanyolországból származik. A mórak idejében ugyanis csak azokat tekintették nemeseknek, a kik a szőkehajú és fehérbőrű gótoktól származtak. A fehér bőrön keresztül a véredekben kéknek látszott a vér. A spanyol köznép, mely összeházasodott a mórakkal, barnabőrű volt s a vére feketének látszott a véredekben. A nemeseket tehát megkülönböztetésül a pórnéptől kékvérűeknek nevezték.

* **Felekezeti-küliek.** B a l m a z-U j v á r o s o n tegnap az ev. ref. német egyház hívei közül negyvenketten kiléptek egyházukból s bejelentették, hogy felekezeti-küliek lesznek. A kilépettek már régen terveztek ezt a szándékukat. Kilépésük az ottani hitéletre kétségkívül káros befolyással lesz.

* **Az előfizetők paradicsoma.** Legjobb dolga a hírlapelőfizetőknek Németalföldön van. Ott a lapok egymásra licitálnak, hogy olvasóikat mentül kedvesebb jutalmakkal lepjék meg. Főképp áll ez Limburg tartományra. A berlini Kourier kezdett évenkénti potyasorsolásokat rendezni; a Nieuwe Kourier ezt nem nézhette nyugodtan s szintén sorsolásokat kezdett rendezni 200 nyereménnyel; a főnyeremény pedig egy eleven tehén volt, ami helyett 150 forintot fizettek kívánatra. Ezt most az első Kourier nem tűrhette s főnyereményül egész kis nyáját tűzött ki, mely egy csődör-csikóból, egy tenyészibikából, két tehénből s két pár disznóból állott. Legujabban a Maas és Roerbode szintén nagy pénzbeli nyereményeket tűzött ki. Minthogy a megállás a reklámok útján hátramaradást, visszaesést jelentene, legközelebb már egész majorságokat lehet a lapok útján nyerni, melyek előfizetési ára egész évre: 2 frt 75 kr.

* **Sikkasztó pajtás.** Erdős Mihály, a Rét-utczában lakó kőműves a múlt héten Papp István kőművessel Dobrestre akart utazni, hogy ott munkát vállaljanak. Becsomagolt Erdős magának fehérneműt és élelmiszereket s ezeket rábizta Pappra, hogy vigyázzon arra míg ő házigazdájától elköszön. De Papp ezen idő alatt a rábizott csomaggal megszökött és azt eladta. Erdős azonnal a keresésére indult, később a Ferencz-József-laktanya előtt holt részegen meg is találta, de ekkor holmijából semmi sem volt már meg Pappnál. Erdős sikkasztás miatt bűnvádi feljelentést tett Papp ellen.

* **A Dreher-palota sorsa.** Szenzációs hír volt az, mikor a fővárosi lapok megírták, hogy a Kossuth-Lajos-utczán álló Dreher-palotát, az utca szabályozása miatt mindenestől eltörljék a sorból. A szenzáció most oda redukálódik, hogy ha a főváros az egész Dreher-palotát kisorsolja és megtartja, akkor valószínűleg eltörljék az egész épületet, ha azonban a palota Dreheré marad s csak a szabályozáshoz szük-

séges részért kap kártérítést, akkor lebontják a palotát és újra építik. A törvényes átadás májusig okvetlen meg lesz.

* **Köszönet-nyilvánítás.** Avallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Lyka Döme fehérmegyei nagybirtokosnak, aki Pázmánd községben a millennium emlékére 8000 frt költséggel egy róm. kath. iskolát építtetett, köszönetét nyilvánította.

* **Körözött tolvaj.** Papp Józsefné a múlt héten egy állítólag püspök-ladányi illetőségű Imre nevű napszámosnak, — ki azelőtt Alsó-Dernán dolgozott és onnan jött Nagyváradra — adott lakást. Ez az ember aztán e hó 2-án, Gyertyaszentelő napján, míg gazdasszonya a templomban volt, ennek siffonját fejsszével felfeszítette s kifeszített még 3 fiókot is és az azokban talált 2 drb 10 frtost, 100 drb egy forintost és 20 frtnyi korona pénzt, továbbá egy 6 lövetű revolvert és egy vasbotot ellopva megszökött. A rendőrségnek eddig csak tettes kilétét sikerült megállapítani és ezek szerint az illetőt Egri Imrének hívják, állítólag Püspök-Ladányba való, a ki megszökésekor kékes színű posztókabátot, fekete prémmel ellátva, katonabluzt piros parolival, piszkos barna nadrágot, fekete uj kalapot viselt és katonakönyvvél bir. Köröztetik.

* **Levágta a barátja ujját.** Bogyó György komádi-i cselédlegény a napokban a szomszédos tanyára ment mulatni. A kocsmába már ott találta Tóth Mihályt és Tóth Józsefet, akikkel azután együtt mulatott egész hajnalig, amikor is haza akart menni. Tóth Mihály azonban semmiképpen sem akarta őt hazaengedni s mindezek után Bogyó mégis elindult haza felé Tóth Mihály egy kaszát vett fel, s a kaszával kétszer a fejére vágott és midőn Bogyó a harmadik vágást a kezével akarta felfogni, a kasza a barátján végig csuszva jobb kezének mind az öt ujját tőből levágta. A szerencsétlen ember a három seb következtében eszméletlenül esett össze és csak nagy idő múlva tudták eszméletre hozni, s mivel akkor sebeit azonnal nem kötötték be, nagyon sok vért vesztett, úgy hogy folyógyulása nagyon kétséges. A csendőrség a két Tóthot letartóztatta.

* **Meglopott kereskedő.** Klein Sámuel fugyi-i lakos kereskedő üzletének udvar felőli vert falát e hó 1—2 közti éjjelen ismeretlen tettesek kiásták s azon át az üzlet helyiségbe behatoltak, s onnan nagyobb mennyiségű fűszer árukat, élelmiszert, 100 csomag dobányt, egy kis hordó pálinkát, a pudlifiókból különféle nyugtákat s irományokat s egy csomó kulcsot körülbelül 110 frt értékben elloptak. — Másnap éjjel pedig 14 drb. tyukot loptak el az udvaráról. Ugyanazon éjjel Papp Jenő állami tanítónak lakóházában levő kamráját álkulcsossal kinyitották s onnan 25 frt értékű élelmi czikkeket elloptak. A csendőrség a tettesek kinyomozása végett a nyomozatot megindította, s alapos a gyanu, hogy a tettesek: Venczel Ferencz cigány katona szőkevény és Bele Lőrincz fugyi községi illetőségű csavargásban levő egyének; kik a tett elkövetése előtti napon fugyi és fugyivásárhely községekben csavarogtak, s a tett elkövetése után eltűntek. A csendőrségnek eddig nem sikerült őket kézrekeríteni, de erőlesen nyomoznak utánuk, s országosan is köröztetni fognak, ha a vidéken fel nem találhatnák.

* **Tömeges gyujtogatások.** Schwartz Antal csokalyi birtokos takarmányos kertjében a tulajdonát képező 28 szekér szénát tartalmazott kazla este 8 óra tájban ismeretlen módon kigyuladt és fele része elégett. A többi a lakosság megmentette. Ugyancsak a nevezettnek tulajdonát képezett s szintén ott állott 18 szekér szénát tartalmazó kazla két nap múlva éjjeli 3 órakor kigyuladt 54 frt értékben a lángok martalékává lett. — Mindkét kazal széna a »Phoenix« biztosító társulatnál 420 frt erejéig

biztosítva volt. A megejtett csendőri nyomozat megállapította, hogy a tűz gyujtogatásból keletkezett, de a tettest ezideig kideríteni nem sikerült.

* **Elfogott koldusok.** A rendőrség még mindig folytatja a koldusok összefogását. Tegnap ismét mintegy 40-et fogtak el és vittek a rendőrségre, akiknek nagy részét igazolásuk után szabadon bocsátották, míg az idegen illetőségűeket eltoloncolták.

* **Elfogott vásári tolvajok.** A napokban a csendőrség két híres zsebmetszőt tartóztatott le, a kiket már rógóta keresnek. A tolvajokat, Silberstein Sándort és Brüll Károlyt egy földművelő embernek Purgye Gábornak a feljelentésére tartóztattak le, a kit a két ember a margittai vásáron meglöpték. A két csavargó lopását nagyon furfangosan követte el, a mennyiben a földművelő embert mindenféleképpen körülvették s azután egy őrizetlen pillanatban meglöpték. A két csavargót néhány napi keresés után elfogták és letartóztatták. A vizsgálat már eddig is több lopást bizonyított rá a két fiatal emberre.

x **Fontos tudnivaló.** A gyomor betegségek sokféle rossz alakot szoktak felvenni, főképp, ha kisebb bajoknál semmit sem teszünk gyógyítására. Ily esetekben mindig kéznél kell ienni valami háziszernék. Kitűnő hatása van dr. R ó z s a É l e t b a l z s a m á - n a k, mely Prágában (205—III.) Fragner B. gyógyszerházában s helyben is kapható minden gyógyszerházban.

EGYESÜLETEK.

Uj kath. körök. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a m. kir. belügyminisztérium a kömlői és jászberényi kath. olvasóköri alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

IRODALOM.

Körösi Csoma Sándorról a Földrajzi Társaságban Versényi György kolozsvári tanár érdekes felolvasást tartott. Versényi György Ujfalvy Sándor emlékiratainak azt a részét ismertette, amely Körösi Csoma Sándorról szól. Ujfalvy, aki együttjárt tizenegy évig iskolába az eltűnt tudóssal, érdekes jellemrajzot ad róla. Körösi Csoma Sándor mint diákszolgá küzdte végig iskoláit, de mindig az első diák volt s annyira szorgalmas, hogy szobasöprés közben is tanult. Óriási memoriája s rendkívül erős, szívótestű fiú volt, a ki télen-nyáron egyforma gunyában járt s vagy pusztán földön, vagy pedig valami kemény padon aludt. Takaróul rendszeren csak a köpenyegje szolgált neki. Takarékos volt a tulságig, pénze mindig volt, adott is kölcsön, de maga egész életében nem kért senkitől olyasmit, ami lekötöztetné tehetné. Mikor iskoláit végezte s Göttingába ment ismereteit gyarapítani, a szegény diákszolgának 5000 forint vagyona volt, amelyet maga szerzett. Ekkor már tervében volt keleti útja s éppen az erre való készülődés tekinthető legnagyobb oknak arra, hogy oly csodálatos módon hozzá tudta testét szoktatni a nélkülözésekhez. Amikor neki indult a nagy keleti utnak, elbucszott régi barátjától, Ujfalvytól is, akinek nála egészen szokatlan lelkesedéssel s szavakat intézte: »Barátom, a nagy kérdés megoldása, elődeink ősi lakhelyét fölfedezni, feladatommá vált! A nagy czélnak megfelelő lesz egykor a jutalmam! Légy boldog barátom és leszel is, mert könnyű véredet kevés boldogítja!« Ez volt Ujfalvynak utolsó találkozása K. Csoma Sándorral.

ZENE és MŰVESZET.

Daniella—Takács hangverseny.

Nagyvárad közönségével így a téli időszakokban eléggé mostohán bánik el a sors.

Egész télen alig három-négy igazán műélvezetet nyújtó hangversenyben lehet részük a zenekedvelőknek. Ha azután egy művészársaság

lerándul hozzánk, olyankor igyekeznek is az előkelő közönség alkalmat felhasználni.

Bizonyára így fog történni most is mikor a berlini operaház egyik érdekes szöke művésznője, Daniel Malvin kisasszony gyönyörű és magasan iskolázott hangjában lesz alkalmunk gyönyörködni. Takács Mihály a magyar operában első baritonista-művésznek kiváló énekszámait emelik olyan nívóra ezt a hangversenyt; mely színvonalon álló hangversenynek itt nálunk csak nagy időközökben akad párja. A hangverseny mai számunk hirdetési rovatjában olvasható. Felkérjük a figyelmet. Jegyek előjegyezhetők és válthatók Laszky Armin könyvkereskedésében.

MULATSÁG.

A kaszinó bál.

Egy régi bál elevenedett fel tegnap, amely régebben országsherte ismeretes volt mágnásaink körében. Ez a bál »Biharmegyei kaszinó« bálja volt, amelyet messzeföldről felkerestek, mert hasonló kedves bál alig akadott egy is az országban.

Az idő azonban beszüntette ezt a bált is, nem azért, mintha nem lett volna látogatott, vagy nem lett volna reá szükség, de megszűnt, mert hiányzott az, a ki az avval járó fáradságot magára vállalta volna.

Az idén azonban a kaszinó tagjai között mozgalom indult meg, hogy a régi bált fel- elevenítsék s ez sikerült is nekik már akkor, mikor annak rendezését Cziffra Gerő magára vállalta; a ki azután a lelkes rendezőséggel együtt rendezett is olyan fényes bált, a minő már évek óta nem volt Váradon.

A kaszinó termei megteltek ez alkalommal s a nagyteremben annyian voltak, hogy táncolni is alig lehetett.

A régi családi ékszerek előkerültek erre az alkalomra és az egyik tolett vetélykedett a másikkal diszességben és ékszerben.

Annyi rendjelet és szallagot régen nem láttunk együtt mint a tegnapi bálon: szóval mágnás mulatság volt.

Különbö ennek a legcsalhatatlanabb bizonyítéka az a diszes névsor, amit alább adunk.

A kaszinónak a termei is diszt öltöztek erre az alkalomra. Az ablakokat drága szőnyegekkel a falakat pedig tükrökkel díszítették. A gázlámpákat erre az alkalomra átalakították és az összes termeket átadták a közönségnek, minden mellékhelyiségekkel együtt.

Ami pedig a kedvet illeti, az is olyan jó volt, aminő csak ritkán nagyon ritkán, szokott lenni, aminek különben a bizonyítéka az, hogy mikor ezeket a sorokat írjuk, még mindig folyik a táncz és nincs is kilátás rá, hogy reggelig vége legyen.

A bálnak a fényét nagyban emelte a kotillion táncz, amelyet a III. négyes után tánczoltak s a melynek pompás rendezéseért a rendezőség érdemel dicséretet.

A bálon a négyeseket 80 pár tánczolta. A zenét Dula Miklós teljes zeneka szolgáltatta.

Jelenvoltak:

Asszonyok: Artaria Ferenczné, gróf Bréda századosné, dr. Bulyovszky Józsefné, gróf Bathyani Lajosné, Bozóky Alajosné, Baló Zoltánné, Baróthy Ákosné, dr. Berkovits Miklósné, Csák Máténé, Cziffra Gerőné, Cseresnyés Eleméry Antalné, Tay Kiss törzsorvosné, Albertné, Csányi Lászlóné, Dobosfy Alajosné, Des Echerolles Kruspér Sándorné, Ferencsik Ödönné, dr. Fráter Ferenczné, Frankó Endréné, Ficzik Lajosné, br. Gerliczy Félixné, Géczy Lajosné, Gálbory Józsefné, Hranyiczky Károlyné, Hoványi Gézáné, Huzella Gyuláné, Hofmann

Henrikné, Glac Antalné, Gyémánt Jenőné, Járossy Károlyné, Keller őrnagyné, Korda Kálmánné, Kiss Ernesztin, Kornstein Lajosné, Keller Józsefné, Miskolczy Barnabásné, Moricz Pálné, Meskó Boldizsárné, Mayer Agostonné, Orley Kálmánné, Racsek Jánosné, Szunyogh Lórándné, Száhlender Károlyné, br. Stipesicsné, Szokoll kapitányné, Stépan Istvánné, Schwarz Ferenczné, Sebő Pálné, Sebestyén Lajosné, Szentgyörgyi Istvánné, Szunyogh Zsigmondné, Tóth Jenőné, Tóth Mártonné, Virányi ezredesné, Vertheimstein Alfrédné, Zatureczky Albertné.

Leányok: Bőszörményi Tilda, Bozóky Margit, Cziffra Olga, Cseresnyés Lujza, Csányi Margit, Cziffra nővérek, Des Echerolles Kruspér Laura, Eleméry nővérek, Ficzek Margit, Frankó Margit, Elek Valéria, Járossy Margit, Györffy Katinka, Géczy Irén, Jelencsik Margit és Klára, Korda Boriska, Kiss Anna, Konrad Margit, Keller Hona, Nábráczky nővérek, Mayr nővérek, Örlény Anna, Podmaniczky Emma, Papp Ella, Papp Aranka, Szunyogh nővérek, Schwarz Margit, Száhlender Margit, Sebő Anna, Sipos Elza, Starnberg Etelka, Sebestyén nővérek, Tóth Karla, Tóth Margit, Vertheimstein nővérek, Zatureczky Paula.

Notabilitások: Dr. Imrik Péter, Dobosfy Alajos, Fráter Imre, Géczy Lajos, Schwarz Ferencz, Járossy Károly, Lossmidt hadbíró százados, Berkovits Ferencz, dr. Grosz Albert, Csák Máté, Nagy József, Kepes Miklós, Racsek János, Korda Kálmán, br. Stipsca alezredes, Artoria százados, Beöthy Pál, Cseresnyés Albert, Keller őrnagy, Ferencsik Ödön, Fleisakker Gyula, Papp János, Kovács őrnagy, Des Echerolles Kruspér Sándor, Szunyogh Péter, Bulyovszky József, Révész Vilmos, Baróthy Ákos, Berkovits Miklós, Dobosfy Kálmán, Magyar Géza, Sipos Árpád.

Felolvasó-estély. A nagyváradai posta-távirtda tisztviselők f. évi márczius 5-ére egy felolvasó-estély rendezését tervezik, mely hangversenyyel lesz egybekötve. A szereplők mindnyájan az intézethez tartozók közül kértettek föl. A részletes műsört később fogjuk közölni.

Nyomdászok bálja. Nyomdászaink nagyban készülnek az e hó 20-án a »Zöldfa« szálloda termeiben megtartandó báljukra, nem kimélve sem költséget, sem fáradságot, mindent elkövetnek, hogy az minél jobban sikerüljön. Hiszük is, hogy közönségünk kellőleg fogja méltányolni derék nyomdászaink ebbeli törekvéseit. — E helyütt említjük meg, hogy alkalmi meglepetéssel is fognak kedveskedni közönségünk mulattatására, mit azonban még nem árulnak el. — A meghívók a mai nappal lesznek szétküldve.

A református bál. Ma este tartják meg a helybeli reformátusok báljokat a Fekete Sasban. A bál minden évben egyike a farsang sikerültebb báljainak és kilátás van arra, hogy a mai bál sem fog hátráb maradni az előző évek báljánál.

A ker. Csarnok estélye. A Csarnok mindent elkövet, hogy estélyei minél jobban és fényesebben sikerüljenek. Erről tesz tanúságot az is, hogy a rendezőség elhatározta, hogy az utolsó estélyen hangvenyt rendeznek. A hangverseny egyes pontjainak a megtartására városunk legelőkelőbb műkedvelői vállalkoztak. Az estélyen ezen kívül kotillion is lesz.

Igazságszolgáltatás.

A karassói gyilkosság. Még a múlt év szeptember hó 15-ére menő éjjelen történt, hogy Karasszó községben Guetz Juon házánál ennek nejét ki a ház tornácán aludt, ismeretlen tettesek megfojtották, majd a tettesek a házba hatolva, a beteg fekvő Guetz Juont megtámadták, fojtogatni kezdték, az ugyancsak e szobában alvó ifj. Guetz Juonra egy lövést intéztek, végre több ruhanevet és 72 frt készpénzt magukhoz véve elmenekültek. Mint-hogy sem a csendőri, sem a vizsgálóbíró által megejtett előnyomozat folyamán a tettesek ki-

derithetők nem voltak, a helybeli kir. törvényszék büntető tanácsa a tettesek előkerültéig az ügynek függőben tartását határozta.

A nagyváradai kir. tábla kitűzött ügyei.

Polgári tanács.

Előadó: *Dr. Marienescu Athanas.*

- 102. Pribék János — E. K. K. Johanna.
- 103. Biró Sándor — Balogh Sára.
- 182. Nyilas Zsuzsa — Imre József.
- 183. Varga Erzsébet — Kiss Sámuel.

Előadó: *Bócz Géza.*

- 137. Buf Juon s. t. — Buf Petrina s. t.
- 168. Kovács János s. t. telekvi ügye.
- 202. Veisz Ignác — Horváth Gergely.
- 218. Napkori Juliánna — Kovács László.
- 235. Buder Ferencz hagyatéki ügye.
- 244. Kovács Adolf — Hozspodár Miklós.

Előadó: *Dobosfy Alajos.*

- 142. Tiprbe Juon s. t. — Tírbe Anna.
- 175. özv. Kriszta Panku — özv. Kriszta Pávelné.

- 180. Lupa János — Oszter János.
- 59. Ifj. Késmárky István — Csutak Károly.
- 192. Hajdu János — Vékony Sándor.

Előadó: *Fráter Imre.*

- 2705. Sipos Flore — Sipos Mihály.
- 2734. Argelán Vaszali — Lele Nucz.
- 2740. Némethi Lidia — Szücs Mihály.
- 2787. Kun Bálint — Bals Mihály.

Előadó: *Járosvy Károly.*

- 129. Ruck Antal — Szurm János.
- 130. Pankotai népbank — özv. Karcz Flóráné.
- 201. Veiszlovits A. és t. — Vertán Andrásné.
- 250. Goldschmidt Mihály — Hirschmann Vilmos.
- 231. Goldschmidt Mihály — Hirschmann Vilmos.
- 232. Goldschmidt Mihály — Hirschmann Vilmos.
- 133. Aradi gr. kel. róm. egyház — Nyegrucz György.
- 121. Botman Izsák s. t. — Pick Lipót s. t.
- 164. Schwarz Fáni — Csertutin Mózes.

Előadó: *Dr. Imrik Péter.*

- 104. Kurländer és Ullmann — Salamon Sándorné.
- 105. Moskovits Adolf és fiai — Reichenberger Ferencz és neje.
- 118. Klein Mihály csőd ügye.
- 124. Hoffmann János — Beck József csőd ügye.
- 134. Nyika Gábor — Szima István.
- 135. Porkaláb János — Diószegi József és neje.
- 171. Klein Sándor — Lövy Hermann.
- 226. Ifj. Pavlás József hagyatéki ügye.

Büntető tanács.

Előadó: *Polchy Mór.*

- 61. Bali Mihály szándékos emberölés.
- 78. Koka Varga Károly erőszak nem. köz.
- 131. Kajantó György sikkasztás.
- 138. Marucz József lopás.
- 162. Tüske Pál s. t. lopás orgazdaság.
- 88. Gombos István sikkasztás.
- 130. Sziba Mari s. t.
- 143. Koiik Jánosne súlyos testi sértés.

Előadó: *Nagy Ferencz.*

- 253. Tabora Péter súlyos testi sértés.
- 254. Vajnovszky József hatóság elleni erőszak.
- 277. Kaluser Nika erőszak nem. köz.
- 302. Gale Gyorgye súlyos testi sértés.

Előadó: *Urbán Adolf.*

- 190. Z. Nagy Lászlóné magánokirat hamisítás.
- 194. Jármí Kulcsár Mihály s. t. lopás orgazdaság.
- 232. Passkár Togyer s. t. súlyos testi sértés.
- 229. Zsurzs Emánuel lopás.
- 230. Magyar Flóra lopás.

REGÉNY-CSARNOK.

ÜZLET és SZERELEM.

Németből: — plex.

Lásd Askán, ha néha megesik, hogy egy kissé nyers és darabos vagyok hozzátok, ez csak azért történik, mert szeretlek benneteket. Azt akarnám, hogy mindnyájan boldogok legyetek. A rólatok való gyengéd gondolkodás és nem az oka ennek, mintha uralkodni, vagy gyámkodni akarnék felettetek. Ugy-e megértettél Askán! Remélem hát, hogy én is bizhatok te benned? . . .

Rég nem hallotta már Askán apját ily ünnepélyesen beszélni és nagyon a szívére vette az atyai jó tanácsokat, feltéve magában, hogy ezentul erőt vesz rossz hajlamain.

* * *

A másnapi estére Grúnderodáékhoz volt hivatalos a szenátor családja. Közülök azonban csak Fredericó engedett a meghívásnak. Neki gyengéd okai voltak erre. Neki a szív parancsolt, az összes zsarnokok leghatalmasabbika s egyuttal legkedvesebbike.

Mialatt Fredericó a várkastélyhoz vezető uton haladt előre, eszébe jutottak a legközelebbi napok eseményei. Kétey szállotta meg őt, vajjon helyesen cselekszik-e, mikor vizitre indul a báróékhoz, a helyett, hogy Angelina után nézne Hamburgban. De a körülmények igazolnilit szottak lépését. Angelina nyomtalanul eltűnt az állásáról. Hozzá intézett levele felbontatlanul érkezett vissza Fredericóhoz. Nyilván való volt, hogy kerülni akarja vele a találkozást.

Fredericó tehát gondatlanul engedte át magát azoknak az örömegeknek, melyek Zsófia oldalán kinálkoztak számára. Kevéssel elválásuk előtt, midőn bizalmasan egymás mellett ültek a zongoránál zenei eszmecserebe merülve, Zsófia hirtelen más tárgyra térve át egy mély tekintetet vetett Fredericóra és behízog hangoz arra kérte, látogassa meg őt másnap délelőtt ismét s kísérje el sétájára. Igen fontos közlendője lesz vele.

Ez a látogatás végzetessé vált Fredericó jövő sorsára nézve. Midőn kart-karba öltve sétáltak másnap a várkastély erdeje mellett elterülő tisztáson, Zsófia baráti bizalommal tárta ki szívet Fredericó előtt. Elmondta, hogy lelkiismeretlenségnek tartaná, ha nem világosítaná fel Fredericót arról a válságról, mely az ő családjukat fenyegeti.

— Kedves barátom, a sors megirigyelte tőlünk azt a rövid boldogságot, melyet megismerkedésünk óta élvezünk. Atyám anyagi helyzete az utóbbi időben annyira rosszabbodott, hogy csak idő kérdése, mikor lesz vagyombukott, mely esetben persze hivataláról is le kellene mondania. Távol áll tőlem e pillanatban minden kalmárgondolat csak közös érdeklődésben beszéltek, midőn Önt arra szólítom fel, hogy legyen közbenjárónk a megpróbáltatás napjaiban, vagy ha szívének áldozatot hozni nem tud, akkor kerülje el minél messzebbre ezt az átokverte családot. Csak nemrégiben mondta Ön, hogy lesz még alkalmam Önt, s az Ön barátságát próbára tenni. Nos, az szomorú alkalom megjött hamarabb, mintsem várta volna. És most Fredericó kérdezze meg nemes szívet és határozzon! . . .

Fredericót mélyen meghatotta e szomorú vallomás. A nagy szív jószág, mely mindig tulajdonát képezte, egyesülve barátnéja sorsa feletti aggodalommal, a részvét és vigasztalás őszinte szavait adta ajkára. Kijelentette, hogy becsületbeli kötelességének tartja barátnője családját nehéz helyzetében teljes erejéből segíteni és biztosította Zsófiát a felől, hogy ügyüket saját ügyének tekinti.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Ő Felsője a magyar szó érdekében.

Budapest, február 5. (Saját tud. távirata.)
Ő Felsője a király magához hívatta Ottó főherceg tíz éves fiát: Károly Ferencz József

főherceget, kit magyarul szólított meg. A kis főherceg folyékonyan felelt a király kérdéseire, ki buzdította, hogy csak szorgalmasan tanuljon tovább magyarul.

A Szalavszky—Rakovszky ügyhöz.

Budapest, február 5. (Saját tud. táv.)
Szalavszky főispán és Rakovszky képviselő között támadt incidens lebonyolítása érdekében ma este Andrassy Tivadar gróf elnöklésével összeült a becsület-bíróóság.

Henrik herceg Franciaország politikai helyzetéről.

Budapest, február 5. (Saj. tud. táv.)
Henrik orleansi herceg tiszteletére, a ki legközelebb elutazik Abessziniába, a gyarmati notabilitások tegnap este lakomát adtak s Henrik hg. beszédet mondott, a melyben rámutatott arra, hogy Menelik király őt és barátait bizta meg az óriás auquatoriális tartomány szervezésével, a mely Abesszina katonai határországa lesz. A herceg hozzátette: Szemünk mindig a felső Nilus völgyére lesz függesztve, a melyet az a veszély fenyeget, hogy a Britt államkörülöleli, de a melynek partjain, hála kutatóink merész expediciójának és hála Menelik király akaratának nemsokára a francia zászló fog lengeni. Ezután a herceg a francia gyarmat munkáira utalt és célzást tett az Oroszországgal való szövetségre, a melynek Afrikában már látható hatásai vannak. Megemlékezett a német hajók Kinába küldéséről és Anglia szándékairól a Nilus egész völgyét illetőleg és hozzátette, hogy Franciaország érdeke fölötté áll a pártok és az állam forma minden érdekeinek. Végül kifejezte azt az aggodalmát, hogy sötét felhők tornyosulnak a láthatáron az ellenállás következtében, a melyet Franciaországnak tulajdonított szándékok ellenében tanúsítanak. Beszédét e szavakkal végezte: A jövő Isten kezében van; elmegyünk, mert hiszünk Franciaország gyarmatai nagyságában, mert hiszünk a jogban, a szabadságban és igazságban. (Élénk tetszés.)

Tüntetések Grácban.

Budapest, február 5. (Saj. tud. táv.)
Gráczból távirják: Az egyetemi rektor elrendelte az előadások ideiglenes felfüggesztését és fentartja magának azt a jogot, hogy a vétkesekkel szemben az egyetemi fenytő törvényeket fogja alkalmazni.

Elhunyt 48-as őrnagy.

Budapest, február 5. (Saját tud. távirata.)
Dessewffy Dénes volt 48-as huszárőrnagy ma reggel meghalt.

Az osztrák egyetemi tüntetésekhez.

Budapest, febr. 5. (Saját tud. táv.)
Bécsből távirják, hogy valamennyi ottani felső iskolán nyugalom van.

Ujabb nyilatkozat a Dreyfus ügyben.

Budapest, február 5. (Saját tud. távirata.)
Az »Aurore« szerint, Mercier egykori hadügy-miniszter bevallotta az akkori elnöknek Casimir Periernek és Lupuj miniszterelnöknek, hogy ő

Dreyfus kapitány bíráival titkos okmányokat közölt, melyeket sem a vádlottnak, sem védőjének nem mutattak meg.

Követelődző szoczialisták.

Szeged, febr. 5. (Saját tud. táv.)
Királyhelmezen a szoczialisták megtámadták a szolgabíróóságot és felgyújtással fenyegetözve az elfogott izgatók szabadon bocsátását követelték. A szolgabíróó kénytelen volt az erőszaknak engedni és kibocsájtotta az elfogott szoczialistákat.

A Shangai-i felügyelő.

Budapest, február 5. (Saját tud. távirata.)
A »Timesnek« jelentik Shangaiából tegnapi keleteli. A Cungli Jannen, Sir Róbert Hart kérelmének megfelelően Bredon Róbertet nevezte ki a vámok helyettes főfelügyelőjévé azzal a fentartással, hogy a legfőbb hivatalos hatalom nem ruháztatik rá. Bredont 1873-ban nevezték ki biztossá.

Letartóztatott angyalesináló.

Budapest, február 5. (Saját tud. táv.)
A rendőrség letartóztatta Sinkó Józsefné született Holanszky Ida 35 éves születésnőt, mert rendszeres visszaélésekkel vádolják. A gonosz asszony üzelmel egy Czink Irma nevű 20 éves munkásnő esete kapcsán derültek ki, a kit szintén megoperált és a ki most nagy betegen fekszik. A születésnő tagad.

Az amerikai pénzpiacról.

Budapest, febr. 5. (Saját tud. táv.)
Annak a tervnek az alapján, hogy a »New-York Central and Hudson River Railway« és a »Lake Sore and Michigan Southern Railway« egybeolvadnak, az elsőnek említett vasut igazgatósága elhatározta, hogy 3½%-os száz év alatt törlesztendő collateral arany-bondokat bocsát ki 100 millió dollár összegben, melyekből minden 1009 dollár értékű bondot 5 »Lake Sore« részvényre cseréljenek be.

Elfogott tolvaj banda és orgazda virilista.

Békés-Csaba, febr. 5. (Saját tud. távirata.)
Öcsödön Szoboszlói Lőrincz volt csendőrt 18 társával lopás büntettségért elfogtak. Letartóztaták még Molnár Benedek virilistát is, ki orgazdája volt e nagy tolvaj bandának.

KÖZGAZDASÁG.

Néhány szó a szőlőművelésünkben észlelhető változásról.

Azon nagy csapás, mely szőlőgazdáinkat a filoxera és peronospora fellépésével sulytotta, s mely az ország nem egy vidékének lakosságát legfőbb kereset forrásától fosztotta meg, legteljesebb megvilágítást a statisztikának azon adatában nyeri, mely szerint szőlőterületünk az utolsó tíz év alatt csaknem 150 ezer hektárral csökkent. Elszomorító ez adat annál is inkább, mert a pusztulás főképp azon városokat érte, melyek bortermő vidékeiről még a külföld előtt is ismeretesek voltak. Abauj-, Borsod-, Zemplén-, Temes-, Heves vármegyékben 50%-nál magasabb esökkenés mutatkozik, a mely jelenség, hogy elegendő okot szolgáltat a panasza, azt hisz mind felesleges okadatozni.

E nagy szerencsétlenségben, melynek káros hatása közgazd ságilag is érezhető, még szerencsének tekinthető azon körülmény, hogy gazdáink nem nézik tétlenül a pusztulást, s tel-

jes erővel dolgoznak azon, hogy a status quo újból helyreállítsák. Amerikai vesszők ültetésével, elhaanyagolt szőlőterületek javításával, a művelés tökéletesbbitésével, különböző trágyaszerek alkalmazásával törekednek arra, hogy szőlőművelésünknek nagyobb lendületet adjanak, s bortermelésünk régi jó hírnevét újból helyre állítsák. — Ezen, az állapot javítását célzó intézkedésekben igen érdekes az a jelenség, mely a szőlők trágyázásának mikéntjét illetőleg felmerül.

Szőlősgazdáink még csak nem régiben úgy szőlővén kizárólag istállótrágyát használtak a szőlőtermés fokozására; ma pedig a legtöbb szőlőtermelő már csak a műtrágyák alkalmazását tartja indokoltnak, azon érveléssel kiindulva, hogy kezelése, nevezetesen szállítása, széttergetése stb. jóval kevesebb költséget igényel, mint az istálló trágyáé.

Az a kérdés merülhet fel e tekintetben, hogy vajon helyes-e ez eljárás vagy se? Hogy e kérdésre megfelelő választ adhassunk, nézzük mi hatása van az istálló trágyának és mi a műtrágyának. Az istálló trágyát azért juttatjuk a talajba, hogy növényeink tápanyag szükségletét általa fedezhessük. — E tápanyagszükséglet tényleg fedezve is lesz, de legtöbbször nem tökéletesen, hanem csak részben, mert a benne lévő növényi tápszerek nincsenek meg oly arányban, minő arányban a szőlő igénylené. — Ha az eset merül fel, úgy mi sem segíthetünk könnyebben, mint a műtrágyák által, mert ezekkel a szőlőnek azt a tápanyagot adhatjuk meg, a melyre éppen szüksége van s olyan mennyiségben és alakban, a minőben kívánja.

Mindazon esetben tehát, midőn az istálló trágyával nem vagyunk képesek a szőlőnek a kívánt mennyiségű tápanyagot megadni, helyes a műtrágya előtérbe helyezése.

De a trágyázást sokszor nemcsak azon célból hajljuk végre, hogy a szőlő tápanyag szükségletét fedezzük, hanem azért is, hogy általa talajunk fizikai tulajdonságát javítsuk. Az istálló trágya erre képes is, mert pl. vagy lazábbá teszi a talajt, vagy összeállóbba, a nedvességi és melegedési viszonyokra is befolyást gyakorol, egyszóval mechanikailag is hat; ellenben a műtrágya kivéve azokat, melyeket a szó szorosabb értelmében veszünk csak annak, mint pl. a gipsz égetett mész, márga ezt a hatást fizikai tulajdonságának javítása céljából helyesnek nem mondható s ott a hol a talaj fizikai tulajdonsága is javítandó okvetlenül kell istállótrágyát is használni.

Van azonban még egy másik eset is, a midőn a műtrágyák alkalmazása inkább helyénvaló, mint az istálló trágyáké; nevezetesen akkor, midőn istálló trágyát drága pénzért sem tudnánk szerezni, de a szőlő tápanyagpótlást feltétlenül igényel, vagy ha a szőlő oly magasan fekszik, hogy oda az istállótrágyát felhordani nem lehet vagy szerfelett bajos.

A műtrágyák jelentőségét szőlőművelésünk keretében az elmondottak eléggé igazolják.

Kedvezményes szállítás.

Felhívás Biharmegye gazdaközönségéhez.

A földművelésügyi miniszter értesítette egyesületünket, hogy a *tenyésztő állatok vasuti szállításánál* kedvezményes díjtétel igénybe vétele céljából a nagyváradai állattenyésztési kerületi felügyelő *Málnásy Ferencz* (Teleki-utca) igazolványokat ad ki.

Ennélfogva felhívjuk mindazokat, kik a tenyésztő állatok szállításánál vasuti díj kedvezményt igénybe venni óhajtják, igazolványokért forduljanak az állattenyésztési kerületi felügyelőhöz, *Málnásy Ferencz*hez.

Nagy-Várad, 1898. febr. 4.

Nagy Lajos,
gazdasági egyleti alelnök.

TOZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru búzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

Budapest, febr. 5.	
Búza ősztre	9.40
Búza tavaszra	11.95

Tengeri	5.32
Rozs ősztre	8.68
Zab ősztre	6.37

Értéktözsde.

Az irányzat gyenge.		Buda pest, febr. 5.
Osztrák hitel	363.25	
Magyar hitel	385.—	
Allamvasut	344.—	
Déli vasut	80.50	
Rimamurányi	248.—	
Magyar jelzálog	274.—	
Magyar leszámítoló	254.—	
Villamos vasut	277.5	
Salgótarjáni	594.—	
Iparbank	101.25	
Budapest közuti	403.—	
Kereskedelmi bank	144.—	

Az irányzat gyenge.		Bécs, febr. 5.
Osztr. hitel	363.—	
Magyar hitel	386.—	
Allamvasut	344.—	

Hivatalos arfoizsmok

budapesti áru- és értéktözsden 1897 február 5-én.

Magyar aranyáradé 4%	121.25
Magyar koronáraradé	99.30
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	121.50
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-1881	121.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	101.—
Italiéni jog megváltási kötvény	97.35
Porvát-szlávon földterhermentesítési kötvény	156.—
Magyar nyereség sorsjegy-kölesön	140.50
Tizesszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	102.50
Osztrák járadék papírban	102.50
Osztrák járadék ezüstben	121.75
Osztrák járadék aranyban	102.75
Osztrák korona járadék	104.50
1860. osztrák államsorsjegyek	142.50
Osztrák magyar bankreszvény	905.—
Magyar hitelbank részvény	384.75
Osztrák hitelintézeti részvény	363.30
Páris vista	344.50
20 márkás arany	951.—
Német birod. lmi márka	587.50
London vista	120.—
Páris vista	476.5
20 márkás arany	14.75

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

16243. sz.
1897. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyváradai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szokoly Tamás ügyvéd által képviselt »Bihar-Mező-Keresztési« takarékpénztár részv. társaság végrehajtónak Berei Károly nagykeréki lakos elleni végrehajtási ügyében a nagykeréki 89. sz. tjkben A. I. 8—13. r. sz. 104. 367. 505. 636. 798. és 906. h. sz. rz. alatt foglalt ingatlanból a Berei Károly nevében álló 1/2 részre 693 frt becsértékben, továbbá az ugyanazon számu tjkben A. II. 1—5. r. sz. 375. 513. 628. 605. és 899. hrsz. alatt foglalt ingatlanból ugyancsak nevezett végrehajtást szenvedett Berei Károly nevében álló 1/2 részre 424 frt becsértékben a végrehajtási árverést elrendelte és annak foganatosítására határidőül **1898. évi márczius 5-ik napjának reggeli 10 óráját** Nagy-Kereki község közházához kitézte.

Kikiáltási árként a megállapított becsár szolgál és pedig az I. alatti ingatlan 693 frt, a II. alatti ingatlanra nézve 424 frt, azonban az árverésre kitétt ingatlanok szükség esetén ezen áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál és Nagy-Kereki község előljáróságánál tekintetők meg.

Kelt Nagyváradon, a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál 1897. évi december hó 6-ik napján.

Debreczeny,

43 1—1

kir. törvénzi albiró.

Biztosító-Intézetek.

Ő Fensége Gizella főhercegnő védnöksége alatt álló **leány-kiházasító** egyesület, továbbá József cs. és kir. főherceg védnöksége alatt álló **első biztosító-intézet katonai szolgálat esetére** — egyesült irodája **Szent László tér (Kertutca),** Dr. Kutiák-ház I. emeleten van.

Ugyanott mindkét intézet részére tagok és ügynökök vétetnek föl.

Azonkívül **jelzálog-kölesönök** is eszközletnek.

A.,GIZELLA EGYLET" nagyváradai vezérképviselősege.

Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére.

Ő cs. és kir. Fensége **JÓZSEF** főherceg védnöksége alatt, mint szövetkezet, nagyváradai vezérképviselősege

44 1—2

HERMAN.

!! HANGVERSENY !!

DANIELLA MALVIN k. a.

a berlini opera tagja,

Murányi Juliska

a budapesti színiakadémia jeles tehetségű végzett növendéke és

TAKÁCS MIHÁLY

a budapesti m. kir. opera első baritonistája

Vomácska József tanár és zeneszerző

közreműködésével

1898. évi február hó 9-én — szerdán —

a „FEKETE SAS“ nagytermében

HANGVERSENYT

rendez.

MŰSOR:

- Gounod: »Romeo és Julia« keringő, éneklő: Daniella Malvin.
- Wagner: a) (Wolfram versenydal) »Tanhauser« és b) az »Esti csillag« című dalműből, éneklő: Takács Mihály.
- Mozart: Duett: »Don Juan« cz. operából, éneklők: Daniella Malvin és Takács Mihály.
- a) Hildach: »Ha nines, ki dalra gyujt«; b) Jensen: »Suttogó szellő«; c) Taubert: Madár a zöld erdőben«, éneklő: Daniella Malvin.
- Bizet: Escamilló dala »Carmen« című dalműből, éneklő: Takács Mihály.
- Rákóczy: »Szinésznövendék« monolog, előadja: Murányi Juliska k. a.
- a) Mozart: »Das Veilchen«; b) Káldy Gyula: »Kurucz népdalok«; c) Gáll: »Mädchen mit demrothe Mündchen«, éneklő: Daniella Malvin.
- Magyar népdalok: éneklő: Takács Mihály.
- Verdi: Duett a »Rigoletto« cz. dalműből, éneklők: Daniella Malvin és Takács Mihály.

Helyárok: Körszék 3 frt. Támlásszék 2 frt. Zártszék 1 frt 50 kr Földszint 1 frt. Karzat 50 kr.

Kezdeté este 8 órakor.

Jegyek előre válthatók **LASZKY ARMIN** könyvkereskedésében Nagyváradon, Kossuth-utca.

350 pár női erős czugos bőrczipő szegzett talppal
Ezelőtt 3 frt 20 kr, most 2 frt 40 kr.

300 pár női czugos erős zerge-czipő szegzett talppal
Ezelőtt 4 frt, most 3 frt 15 kr.

250 pár
férfi czugos erős vikszos bőrczipő dupla szegzett talppal
Ezelőtt 3 frt 80 kr, most 2 frt 65 kr.

Kedvező olesó alkalmi vétel folytán,
mig a készlet tart
kapható

FÁBRY TESTVÉREK,

carlsbadi czipő-raktárában

NAGYVÁRADON, FŐ-UTCZA.

A czipők a kirakatokban is láthatók, tessék megtekinteni

1765/98 **Nagyvárad város kapitányi hivatala.**

Árverési hirdetmény.

Klein M. és fia zálogüzlet tulajdosok nagyvárad lakosok Kossuth-utca, 9. számú háznál lévő kézi zálogüzletükben 1898. évi február hó 16. és 17-ik napján mindenkor d. e. 8 órától kezdődőleg árverés fog tartatni, mely alkalommal 707 darab elzálogosított tárgy fog eladatni.

Az iparhatóság részéről az árverésnél a felügyeletet az 1881. évi XIV. t. cz. 4. §-a értelmében Szabó Gábor rendőrbiztos fogja teljesíteni. — Árverési feltételek: a vételár azonnali kifizetése és a megvett tárgyak rögtöni elvitele.

Az elzálogosítók az árverésről azon figyelmeztetéssel értesítettek, hogy az árverés alá bocsájtandó tárgyak tétel számai — úgy a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján, mint a kézi zálogüzlet helyiség ajtaján kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1898. február 3.

ifj. Rimler Károly,

rendőr kapitány.

42 1-1

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Limiment Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megőrizte, fájda-lomcsillapító hatásait alkalmazzák közvégyéknél, osztrák, tagzorgatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bebizonyították is mindig gyakorlatban rendelkezni. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyárában Horgony-Limiment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy házi ar. asban sem kellene hiányozni 40 kr., 70 kr. és 1 frt. árkéért. Budapest. Be-
Török József gyógyszerésznél Budapest. Be-
Vásárlás alkalmával íg. a csatosak legyünk, mert
több kisebbet is utazni van forgalomban. Mi
nem akar megkérni, az minden egyes
üvegét „Horgony”-veljeget és Richter cég-
zés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társai, cs. és kir. udvari szőlők. RUDOLFSADT.

Butor kiárúsítás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy nagyvárad fiók üzletem feloszlatom, ennél fogva a raktáron levő összes

BUTOROKAT

saját áron alul a meddig a készlet tart kiárusítom.

tisztelettel

Killer Ede,

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállító.

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolsága: 15—20 cm.
Talaj minősége: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.
Pflanzenweite: 15—20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-féle

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer és vaskereskedésekben

kaphatók.

A Budapesten Andrásy-ut 23. szám a. létező **Mauthner Ödön** cég csakis **olyan csomagoknál** vállal teljes jótállást egészen **friss és valódi** magvakért, a mely csomagok **ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel** jelölve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja. 4 - 17

A leghatásosabb HÁZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményez, a vérnek beteges alkatrészeit eltávolítja (az egészség fentartásának első feltétele) úgy leggyorsabban eltávolít minden gyomor-bajot u. m.: étvágytalanság, savanyu felbőgés, felfúvódás, hányás, has s gyomorfájás, gyomorgöres, gyomortulterhelés, elnyálkásodás, a ranyér, nőibajok s bélbajokat

Dr. Rosa életbalsama

Fragner B. gyógytárából, Prága 203—III.

E szer felhívja az emésztés tevékenységét, egészséges tiszta vért ad s mint ilyen biztos elterjedt s elismert népszerű házi-szer.
Egy üveg 50 kr. Dupla adag 1 frt. Postával 20 krral több.

PRÁGAI HÁZIKENŐCS

A gyógyulás fájdalom nélküli s a kenőcs hűsítő hatással van

Egy adag 25 kr és 35 kr. Postával 6 krral több.

ÓVÁSI! Csak az eredeti FRAGNER B. prágai készítményeket kérjük s jól vigyázzunk a csomagolásra, melyeken a jobbról s balról lerajzolt védjegyeket megfigyeljük. Mert csakis az a valódi *Rosa-féle balsam* a melyen a gömbölyű védjegy s az a valódi *prágai házikenőcs*, a melyen a báromszögletű védjegy feltalálható.
A ki engem bármiféle hamisításra rávezet, díjazásban részesül.

Sok ezer köszönőlevél meglekintethető.
Raktár Budapest: Török J., Egger A. gyógyszerészeknél; Thallmajer és Seitz, Kochmeister utódainál és Hering Sándornál Nagyváradon.

A készítő **FRAGNER B.** gyógyszerészében a „Fekete Sasok” Prága, Eese der Ppornergasse Nr. 203.